

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2009

Bc. Bronislav PTÁČNÍK

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Management a marketing
v policejním školství

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Zdeněk Šigut, Ph.D.

Vypracoval:

Bc. Bronislav Ptáčník

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Management a marketing v policejním školství zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této diplomové práce. Elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné.

V dne

.....
Podpis

Poděkování

Dovoluji si tímto poděkovat za spolupráci, odbornou pomoc a trpělivost PhDr. Mgr. Zdeňku Šigutovi, Ph.D., který mi svými cennými radami pomohl k vypracování této magisterské práce, rovněž tak spolupracovníkům a to hlavně Mgr. Milanu Přadkovi a Mgr. Lubošovi Kudličkovi. Také v nemalé míře děkuji za podporu a trpělivost rodičům a přítelkyni.

Obsah

Úvod	6
1. Vznik četnictva a státní policie po roce 1918	
1.1 Organizace a struktura četnictva a státní policie.....	8
1.2 Protektorát až léta vzniku Sboru národní bezpečnosti.....	9
1.3 Model vzdělávání četnictva.....	11
2. Soudobé policejní školství	
2.1 Zákon o služebním poměru ve vztahu k policejnímu školství.....	15
2.2 Systém policejního školství.....	16
2.3 Základní principy systému vzdělávání policistů.....	17
2.4 Základní odborná příprava ZOP.....	19
2.5 Rámcový a školní vzdělávací program.....	21
3. Management a marketing ve vztahu k policejnímu školství	
3.1 Management ve vztahu k vzdělávání dospělých.....	34
3.2 Marketing ve vzdělávání dospělých.....	35
3.3 Marketing ve školství.....	36
4. Metodologie výzkumné sondy	
4.1 Cíle výzkumné sondy a stanovené hypotézy.....	38
4.2 Výzkumný vzorek.....	39
4.3 Sběr a zpracování výzkumných dat.....	39
4.4 Výzkumný nástroj a jeho konstrukce.....	39
5. Analýza a výsledky výzkumných dat	
5.1 Pohled policistů na absenci vojenské základní služby.....	43
5.2 Pohled policistů na materiální zabezpečení při studiu.....	46
5.3 Pohled policistů na délku trvání 6-ti měsíční ZOP.....	52
5.4 Pohled policistů na výuku formou kombinovaných zaměstnání.....	54
5.5 Pohled policistů na výuku formou modelových situací.....	55
5.6. Závěry a vyhodnocení hypotéz.....	56
Závěr	58
Resumé	60
Seznam použité literatury	61
Přílohy	63

Úvod

Cílem managementu a marketingu v policejním školství je v první řadě nezbytná plná profesionalizace policejního sboru, vycházející z koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky a resortu Ministerstva vnitra ČR, která vyvstala jako společenská potřeba.

Myšlenka zpracovat teoreticko-praktickou studii na téma management a marketing v policejním školství mě provází celým průběhem dosavadního magisterského studia. Podnětem ke zpracování tohoto tématu je moje osobní zkušenost učitele ve Vyšší policejní škole MV v Brně, týkající se převážně základní odborné přípravy policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie, vycházející z rámcově vzdělávacího programu, který stanovuje rámec základní odborné přípravy v policejních školách resortu Ministerstva vnitra ČR. Chtěl jsem zjistit zda obsah a délka uvedeného studia je plně dostatečná pro potřeby samotné praxe začínajících policistů na základních útvarech policie.

V praktické části následujícího textu se pokusím zodpovědět několik základních otázek:

Jaký mají začínající a zkušení policisté a jejich nadřízení pohled na základní resortní vzdělání?

Jak jsou spokojeni s jeho obsahem i délkou?

Považují materiální zabezpečení výuky za dostatečné?

Považují za handicap neabsolvování vojenské základní služby?

Předmětem pozornosti magisterské práce je tedy otázka problematiky vzdělávání nově nastupujících policistů, kteří začínají svoji praxi na základních útvarech Policie České republiky.

V první teoretické části textu nastíním problematiku od samotné historie policejního sboru s osvědčeným systémem samotného vzdělávání četnictva a vše co se uvedené problematiky týká.

Ve druhé teoretické části se budu věnovat dané problematice v aplikaci na současné policejní školství v České republice, strukturu policejního školství a systému resortního vzdělávání se zaměřením na základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie.

Praktickou část věnuji výzkumné sondě. Stanovím hypotézy, které se na základě analýzy a výsledků zkoumaných dat buď potvrdí nebo vyvrátí.

Práce bude doplněna obrazovým materiálem v podobě grafů, tabulek i fotografií. Součástí bude i znění zpracovaného dotazníku pro praktickou část.

Řadu informací i podkladů ke zpracování magisterské práce jsem čerpal ze své vlastní zkušenosti i z poznatků získaných při svých pracovních exkurzích v dalších policejních školách a na základních útvarech Policie České republiky.

1. Vznik četnictva a státní policie po roce 1918

V zákoně č. 299/1920 Sb. z. a n. o četnictvu z 14 dubna 1920 je četnictvo charakterizováno jako: vojensky organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval na celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost.¹

Zákonem č. 230 z 13. července 1922 o sborech stráže bezpečnosti byla oficiálně zavedena stráž bezpečnosti, neboli státní policie. Skládala se ze sboru uniformovaného a neuniformovaného, přičemž uniformované sbory byly ozbrojeny a po vzoru vojenském zřízeny, neuniformované po vzoru vojenském zřízeny nebyly a podle potřeby mohly být ozbrojeny.²

Vlastní výkon bezpečnostní služby byl rozdělen mezi četnictvo v terénu a policií ve městech, která byla buď státní nebo komunální (městská, obecní). Četnictvo podporované komunální policií plnilo úkoly na venkově a státní policie ve statutárních městech. V případě, kdy tyto prostředky nestačily k udržení pořádku a bezpečnosti, mohlo být povoláno vojsko.

1.1 Organizace a struktura četnictva a státní policie

Z historického pohledu vznik bezpečnostních orgánů v nové Československé republice v roce 1918, četnictva a státní policie vycházel ze základů bezpečnostních orgánů převzatých z dob Rakouska-Uherska. Samotné četnictvo na rozdíl od státní policie bylo nejvýznamnějším ozbrojeným bezpečnostním sborem, které mělo jednotné velení a propracovanější organizaci, která vycházela ze správního dělení státu a starého rakousko-uherského systému, který byl neustále vylepšován. V čele struktury četnictva byl nejvýše postaven Generální velitel četnictva, kterému byla podřízena zemská četnická velitelství, která spravovala četnická oddělení. Pod četnická oddělení spadalo několik okresních četnických velitelství a jejich četnické stanice. V určitých věcech pod jednotlivá

¹ SPEYCHAL, R. & kolektiv, *Stráž Obrany Státu*. 2002, s. 18

² SPEYCHAL, R. & kolektiv, *Stráž Obrany Státu*. 2002, s. 28

četnická oddělení dále patřily četnické silniční kontrolní stanice, četnické pátrací stanice a četnický pohotovostní oddíl. Dále do organizace patřily četnické pohraniční kontrolní stanice, četnická eskortní stanice a Ústřední četnické pátrací oddělení s celorepublikovou působností, četnické školy, výcvikové kurzy a v pozdějších letech četnické letecké hlídky.

Státní policie ve svém začátku patřila na rozdíl od četnictva k nejslabším bezpečnostním sborům bez jednotného vedení. Samotné rozdělení státní policie bylo rozčleněno na dvě složky a to na uniformovanou stráž bezpečnosti a neuniformovanou stráž bezpečnosti, kdy rozdíl mezi těmito sbory byl v jejich úkolech. Zatímco uniformovaná složka byla výkonným orgánem, která vykonávala službu pořádkovou a pomocnou, tak neuniformovaná vykonávala službu zpravodajskou, daktyloskopickou, pátrací apod. V počátku nejednotné struktury bylo pouze pět policejních ředitelství (Praha, Plzeň, Brno, Moravská Ostrava a Opava), která byla později rozšířena o ředitelství hlavně na Slovensku a Podkarpatské Rusi. V samotném počátku po rozpadu Rakouska-Uherska byla pouze pražská policie jedinou uniformovanou stráží, jinak existovala policie neuniformovaná a bezpečnostní službu fakticky prováděla pouze policie obecní. Samotný rozmach nastal v letech 1936 – 1938. Přibylo policejních úřadoven a to hlavně v pohraničí, z důvodu vládního opatření k posílení tamních bezpečnostních složek. V čele struktury policie bylo MV, následně zemské úřady pro policejní ředitelství. Pro státní policejní úřady to byly okresní úřady. Rovněž tak byly zřízeny státní policejní expozitury, které byly pobočkami jednotlivých státních policejních úřadů. Nejnižší byly položeny policejní strážnice. Přestože v pozdějších letech nastal rozmach státní policie tak se přesto nedostala svým výkonem a velikostí do popředí před lépe vycvičené četnictvo. Samotná státní policie měla však velice dobrou znalost týkající se práce bezpečnostních sborů ve velkých městech a díky neuniformované složce, kterou četnictvo nemělo byl daný dobrý základ pro kriminální službu současnosti.

1.2 Protektorát až léta vzniku Sboru národní bezpečnosti

V období zřízení Protektorátu Čechy a Morava byly veškeré úřady, služební místa (včetně všech bezpečnostních sborů týkající se četnictva a státní policie)

nařízením o vybudování správy a Německé bezpečnostní politice v Protektorátu Čechy a Morava č. RP 26/1939 (Říšský zák. I., str. 1681), plně dány do kompetence říšského protektora. Německá kriminální policie v Protektorátu Čechy a Morava vykonávala odborný dozor nad kriminální policií v Protektorátu. Po vzniku Protektorátu došlo několikrát ke změně organizační struktury bezpečnostních složek. Hlavní změna v organizaci bezpečnostních složek nastala v roce 1944, kdy bylo provedeno sjednocení vládní policie, četnictva, obecní policie a hasičstva a rovněž tak jmenování generálního velitele protektorátní uniformované a neuniformované policie a dále inspektoři protektorátní policie při zemských úřadech.

První představy o struktuře poválečného bezpečnostního aparátu vznikly již za období války, kdy v letech 1943 bylo v Moskvě vedeno jednání mezi Edvardem Benešem a Klementem Gottwaldem. Komunistická strana již tehdy požadovala pro svého zástupce místo ministra vnitra, kterým se stal v poválečném Československu Václav Nosek. Vláda na jeho návrh na 4 schůzi dne 17. 4. 1945 (*tento den byl poté slaven jako den zrodu SNB*)³ schválila zásady pro výstavbu Národní bezpečnostní služby NBS, která se skládala ze sboru uniformované NBS (šlo převážně o bývalé četnictvo a uniformovanou policii, dále šlo o uniformovaný pohotovostní sbor a také neuniformovaný sbor NBS a také z vnitřního a zahraničního zpravodajství. Mimo uvedené složky se rovněž počítalo se zvláštní službou pro ochranu představitelů vlády. V Čechách a rovněž na Moravě byly v uvedenou dobu tři základní bezpečnostní složky a to revoluční oddíly (Revoluční gardy a Národní milice), v továrnách následně Závodní milice a již dříve zmiňovaný policejní a četnický aparát. Dne 2. 6. 1945 byl na základě Výnosu ministra vnitra pozměněn název NBS na Sbor národní bezpečnosti SNB. S tímto názvem měli po personálních změnách rovněž být v jeden sbor spojeny dosavadní bezpečnostní sbory a to četnictvo, státní policie a obecní policie. Rovněž v létě roku 1945 vznikl Pohotovostní pluk 1 NB, převážně určený k ochraně našeho pohraničí, z kterého se po reorganizaci vytvořil základ pro Pohraniční stráž. Obecní výkonná policie se sloučila se Sborem národní bezpečnosti až v roce 1947. Taktéž v červnu roku 1945 byly vytvořeny Zemské

³ <http://www.gotisek.estranky.cz/clanky/snb/historie-sboru-narodni-bezpecnosti>

odbornosti tzv. ZOB v Praze, Brně a Ostravě. Pod tyto odbornosti bezpečnosti patřila pořádková a kriminální služba. V organizační struktuře bezpečnostních sborů bylo na vrcholu Ministerstvo vnitra se svým hlavním velitelstvím SNB. Samotná organizační struktura SNB se několikrát v poválečných letech změnila. Přelomovým rokem v reorganizaci SNB byl únor 1948, kdy po převzetí moci komunisty vzniklo 13 krajů což se odrazilo do samotné organizační struktury. Další rozsáhlá reorganizace postihla SNB v roce 1953. Rovněž tak i na přelomu 50. a 60. let proběhla opět nová územní reorganizace státu a s tím spojená organizační změna struktury bezpečnostního sboru. Vzniklo 10 krajských správ MV. Na území některých měst (Plzeň, Brno, Ostrava, Bratislava, Banská Bystrica) vznikly rovněž městské správy VB. V Praze byla zřízena Krajská správa MV Praha v jejíž působnosti byla Městská správa VB v Praze s obvodními odděleními. V rámci krajských správ MV existovala rovněž správa veřejné bezpečnosti. Okresní oddělení MV byly vytvořeny na okresech, kde na úseku veřejné bezpečnosti byla oddělení VB. Rovněž tak ve velkých městech vznikala městská oddělení VB. Krajské správy MV a okresní oddělení MV byly zrušeny v roce 1966 a místo těchto byly zřízeny již nové krajské správy SNB a okresní oddělení VB. Důležitou změnou pro SNB byl rovněž vznik Československé federace, kdy záležitosti o bezpečnost byly svěřeny Federálnímu ministerstvu vnitra a ministerstvům vnitra obou republik.

Po listopadu roku 1989, kdy došlo k revolučním událostem souvisejícím s celospolečenskými změnami ve východní Evropě, došlo opět k významným změnám v bezpečnostních složkách státu, a to v roce 1991 ke zřízení Federálního policejního sboru, který měl působnost na území tehdejší federace a rovněž Policie České republiky s působností na území Čech, Moravy a Slezska. Tímto SNB přestal existovat.

1.3 Model vzdělávání četnictva

Samotný systém vzdělávání četnictva byl na tehdejší dobu velice propracovaný a dobře strukturovaný. Měl svůj systém, který vycházel ze služebního postupu.

Dělil se na následující školy a kurzy:

- škola pro výcvik četníků na zkoušku
- škola pro výcvik velitelů stanic
- škola pro výcvik výkonných důstojníků
- pokračovací výcvik a odborné kurzy
- výcvik četnických důstojníků správních

Samotný výcvik četníků byl dále rozdělen na výcvik vojenský a odborný. Vojenský výcvik vycházel z vojenských předpisů platných pro pěchotu a odborný byl stanoven ve školní instrukci. Řízení vyučování náleželo do kompetencí zemského četnického velitele. *I zemský velitel četnictva měl ve Služební instrukci pro četnictvo přímo stanovenou povinnost „... uměti vzbuditi a udržovati u velitelství dobrého ducha, horlivosti, smysl pro povinnost, rozšafnost a ctizádostivost, rovněž má působiti k pěstění družnosti a vzájemnosti v celém četnickém sboru“.*⁴

V samotném systému vzdělávání byla stanovená povinnost velitelům četnických stanic a okresním četnickým velitelům, aby si četnictvo co nejrychleji osvojilo platné předpisy pro výkon služby, ale rovněž tak, aby probíhal dále pokračovací výcvik a opakování již získaných dovedností potřebných pro službu.

Velitelem škol pro četnictvo byl velitel tzv. doplňovacího oddělení, v jehož podřízenosti bylo dle potřeby několik důstojníků nebo i civilistů, jakožto odborných učitelů. Samotný velitel doplňovacího oddělení prováděl pravidelně hospitace, u nichž bylo hlavním cílem zjistit úroveň znalostí nejen samotných žáků, ale rovněž i metodiky vzdělávacího procesu. Předměty byly dále rozděleny na předměty všeobecně vzdělávací a odborné.

Každý po nástupu k četnictvu musel v první řadě absolvovat Školu pro výcvik četníků na zkoušku. Tato škola trvala celkem 8 měsíců a měla dát základ pro schopnost výkonu služby na stanicích a následného vzdělávání. Samotné předměty všeobecně vzdělávacího charakteru se dělily na případný menšinový

⁴ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/policista/2000/0010/tabu.html>

jazyk, počty, měřičství, dějepis, zeměpis, přírodopis a zdravotědu. Odborné předměty byly převážně děleny na Zákon o četnictvu, Četnické služební instrukce, Kasární předpis, Právo ústavní a správní, Obecného trestního zákona, Trestního řádu, Vojenského trestního zákona, Vojenského trestního řádu, Služby pátrací a daktyloskopické, Služebního řádu branné moci republiky a Nauky o zbraních a střelbě. Samotný praktický výcvik obchůzkové a pátrací služby absolvoval každý žák po třech měsících teoretické části vzdělávání. Výkon služby četníka na zkoušku byl omezen v jeho nasazení vždy v nějaké formaci, a to pouze pod dohledem zkušeného četnického důstojníka nebo poddůstojníka.

Následnou školou ve vzdělávacím systému četnictva byla Škola pro výcvik velitelů stanic. Jak je z názvu předurčeno, byla tato škola určena pro velitele četnických stanic, a to v trvání 10 měsíců. Jedna z podmínek absolvování této školy byla délka služby u četnictva, která musel být nejméně čtyři roky (včetně absolvování Školy pro výcvik četnictva) a úspěšné zvládnutí přijímací zkoušky.

Škola pro výcvik výkonných důstojníků měla poskytnout všeobecné a odborné vzdělání pro budoucí výkonné důstojníky. Jednou z podmínek k absolvování této školy bylo dosažení hodnosti vrchního strážmistra ve službě s praxí v délce 15-ti let. Délka studia činila celkem 6 měsíců.

K prohlubování a upevňování návyků včetně seznamování s novými předpisy sloužil tzv. Pokračovací výcvik a odborné kurzy. Jeho realizace se prováděla přímo na četnických stanicích dle rozvrhu, který vydával zemský četnický velitel a za vyučování odpovídal velitel četnické stanice, který je organizoval. Kontrolu nad jeho realizací prováděli okresní četniční velitelé. Odborné kurzy se převážně týkaly zaměření na lyžování, horskou službu včetně horolezectví, jízdu na koních či motorových vozidlech. Uvedené kurzy byly provázány zvláštními předpisy, které stanovovali jejich obsah, účel včetně trvání a přezkoušení.

Výcvik četnických důstojníků správných probíhal jak teoreticky tak prakticky. Teoretická část probíhala celkem 3 měsíce a po této době byly důstojníci na zkoušku přidělováni četnickým oddělením. Četníci na zkoušku vedeni starším a zkušeným důstojníkem se měli seznámit s výkonem služby, a to tak, aby jejich výcvik mohl být ukončen po 11 měsíci zkouškou.

2. Soudobé policejní školství

Policejní školství je řízeno a spravováno Odborem vzdělávání a správy policejního školství. Odbor vzdělávání a správy policejního školství je útvarem Ministerstva vnitra ČR, který zajišťuje výkon státní správy ve vymezené působnosti, delegované na ministerstvo v oblasti státní správy v oboru středního, vyššího odborného a vysokého policejního školství a dále plní úkoly v oblasti vnitřní správy:⁵

- V rámci vymezené delegované působnosti je předmětem jeho činnosti státní správa v oblasti:
 - středního a vyššího odborného vzdělávání v oboru Bezpečnostně právní činnost, uskutečňované ve vyšších a středních policejních školách ministerstva vnitra
 - vysokoškolské vzdělávání ve studijním programu Bezpečnostně právní studia, uskutečňované v Policejní akademii České republiky v Praze

- V rámci vnitřní správy je předmětem jeho činnosti:
 - komplexní systém celoživotní přípravy policistů a zaměstnanců Policie ČR k výkonu povolání
 - řízení a zabezpečení výzkumu a vývoje resortu

Odbor vzdělávání a správy policejního školství řídí organizační složky státu - vyšší a střední policejní školy ministerstva vnitra. Vůči Policejní akademii České republiky vykonává působnost ministerstvo vnitra.

⁵ <http://www.mvcr.cz/clanek/odbor-vzdelavani-a-spravy-policejniho-skolstvi-23.aspx>

2.1 Zákon o služebním poměru ve vztahu k policejnímu školství

Samotný zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovuje a upravuje podmínky pro přijetí do služebního poměru k Policii České republiky. Uchazeč se zájmem vykonávat službu v policii musí doručit na příslušné personální pracoviště policie písemnou žádost o přijetí do služebního poměru a musí dále splňovat následující podmínky⁶ :

- občanství České republiky
- věk nad 18 let
- bezúhonnost
- minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou
- fyzickou, zdravotní a osobnostní způsobilost k výkonu služby
- není členem politické strany nebo politického hnutí
- nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost

V praxi to znamená, že otázka bezúhonnosti je řešena zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a to přímo v § 14. Bezúhonnost se prokazuje opisem z evidence Rejstříku trestů, který zajišťuje Policie ČR. Policie je dále oprávněna k tomu, aby v rámci přijímacího řízení využívala vlastní evidence a evidence ministerstva vnitra ČR k ověřování údajů o uchazeči. Při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení nebo k rozhodnutí prezidenta republiky, v jejichž důsledku se na občana hledí jako by nebyl odsouzen. V případě jednání, které je v rozporu s požadavky kladenými na policistu, posuzuje konkrétní situaci a s konečnou platností rozhoduje, zda byla splněna podmínka bezúhonnosti, služební funkcionář.

Minimální stupeň vzdělání – nejméně ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Fyzická, zdravotní a osobnostní způsobilost se prokazuje v průběhu přijímacího řízení, jehož součástí je i vyšetření zaměřené na zjištění přítomnosti

⁶ <http://www.policie.cz/clanek/podminky-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>

omamných a psychotropních látek. Fyzická způsobilost se prokazuje testy tělesné zdatnosti, zdravotní způsobilost je posouzena policejním lékařem a osobnostní způsobilost se prověřuje psychologickým vyšetřením.

2.2 Systém policejního školství

Systém policejního školství zastřešuje 5 škol se statutem vyšší policejní škola – v Praze, Brně, Jihlavě, Pardubicích, Holešově a 1 školské účelové zařízení v Praze – Ruzyni, celkový počet absolventů ve všech typech vzdělávacích programů škol je cca 10 000 ročně (416 učitelů). Policejní akademie ČR – vysoká škola sloužící k dosažení stupně vzdělání ve studijním programu „Bezpečnostně právní studia“ a „Bezpečnostní management“ v bakalářském programu, dále nabízí magisterské a doktorandské studium. Počet studujících ve všech akreditovaných programech je cca 2 300 studentů, z toho 1 716 policistů (cca 134 učitelů). Dále je to 8 školních policejních středisek – reálná kapacita cca 800 policistů, 134 instruktorů, celkový počet absolventů cca 14 000 ročně. Poslední jsou 4 výcviková střediska PČR v oblasti služební kynologie a hipologie. Celkem je v ČR 524 instruktorů.⁷

Školy zajišťují nástupní odbornou přípravu, další specializační profesní přípravu policistů ve výkonu služby, vyšší a střední odborné vzdělání v celé šíři. V omezené míře rovněž přípravu zaměstnanců PČR a MV. Jazykovou přípravu policistů nabízí 5 policejních škol dle standardu MŠMT, alternativně podle standardu „policejní jazykové zkoušky“ založené na modelových situacích. Další profesní přípravu policistů ve výkonu služby, v místě pracovního zařazení.

Při náplni vzdělávání je důraz kladen na komunikační dovednosti, zvyšování právního vědomí, zvyšování psychické odolnosti a zkvalitňování dovednosti v používání donucovacích prostředků a služební zbraně. Minimálně 120 hodin služební přípravy a prověrky ze střelecké přípravy k používání donucovacích prostředků.

Filosofií vzdělávání policistů je policejní práce jako služba občanům (zákaznický princip). *Nejvíce služeb poskytuje téměř ve všech zemích stát.*⁸ Nová

⁷ <http://www.mvcr.cz/clanek/system-policejního-vzdelavani.aspx>

⁸ VAŠTIKOVÁ, M. Marketing služeb efektivně a moderně. 2008, s. 12

image policisty (profesionalita, motivace, vysoký etický standard), kompetenční přístup ve vzdělávání, spoluodpovědnost policistů za odbornou připravenost k výkonu služby.

2.3 Základní principy systému vzdělávání policistů

Základní principy systému vzdělávání policistů byly stanoveny jako jeden z bodů reformy policie a byly ukotveny v koncepci celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky, včetně všech souvisejících dokumentů týkajících se vzdělávání policistů v návaznosti na zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

- Základní principy systému vzdělávání policistů:⁹
 - rovný přístup do systému pro všechny policisty (v souladu se zákonem o služebním poměru)
 - obsah, formy a metody přípravy vycházející z objektivizovaných a závazně stanovených požadavků na výkon konkrétních činností stanovených pro zastávanou funkci, a ze zásad vzdělávání dospělých
 - využívání systému zjišťování požadavků policejní praxe a potřeb a požadavků zainteresovaných stran a přenos těchto požadavků do vzdělávacích programů
 - celoživotní vzdělávání obsahuje systém ověřování kvality a efektivity vzdělávacích programů (vnitřní a vnější evaluace vzdělávání)
 - zavedení systému přenosu nejnovějších poznatků v výkonu policejních činností do policejních škol
 - vytvoření podmínek pro vyžadování osobní odpovědnosti policisty za připravenost k výkonu služby včetně zavedení motivačních prvků
 - provázanost se systémem personální práce
 - vzdělávání policistů s využitím resortní školské soustavy, policejních výcvikových zařízení a subjektů, mimoresortních

⁹ MV ČR, Odbor vzdělávání a správy policejního školství. *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky*. Praha 2008

vzdělávacích zařízení, zahraniční spolupráce, distančního vzdělávání a informačních technologií

Samotný systém vzdělávání policistů podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů zahrnuje :

- kvalifikační přípravu, která obsahuje
 - studium k získání stupně (a oboru) vzdělání (§ 19 odst. 2 a 3 zákona)
 - studium k získání zaměření vzdělání (§ 19 odst. 4 zákona)
 - studium k získání dalšího odborného požadavku podle § 19 zákona (jedním z kvalifikačních kursů je i základní odborná příprava)
 - studium ve specializační přípravě, která poskytuje kvalifikaci v režimu § 45 odst. 2 písm. b) zákona k vybraným činnostem

- další odbornou přípravu, která zahrnuje systém i služební přípravy
- přípravu na vykonání služební zkoušky
- systém manažerského vzdělávání

Samotný systém neustálého vzdělávání policistů je nutné neustále rozvíjet v duchu těchto hlavních zásad:

- vzdělávání a výcvik policistů je založen na základních hodnotách pluralitní demokracie, právního státu a ochrany lidských práv, a je koncipován tak, aby odpovídal cílům, jež policie sleduje
- zásada otevřenosti a transparentnosti policie se odráží i v přípravě policistů - Vzdělávání policistů, kteří mají plnit své úkoly s podporou veřejnosti, probíhá v prostředí, které je co nejbližší společenské realitě
- otevřenost policie vůči společnosti je užitečná pro dynamiku vzdělávání v pravidelných intervalech a pokračuje dalším zaškolováním v rámci služby a kde je to třeba, specializovanou přípravou pro řízení a velení

- do všech úrovní policejního výcviku je začleněn praktický výcvik v použití síly a v tom, jak je její použití limitováno zásadami lidských práv, zejména Evropskou úmluvou o lidských právech
- vzdělávání využívá nejmodernější a nejefektivnější pedagogické metody a formy
- vzdělávání systematicky podporuje výchovu výkonných policistů a služebních funkcionářů k zákaznickému principu, který je vnímán jako základní atribut služby
- vzdělávání není dostupné pouze policistům vyslaným ke studiu, ale možno studovat prostřednictvím Internetu nebo Intranetu MV a ve smyslu uznávání výsledků neformálního nebo informálního vzdělávání je možné před zkušební komisí prokázat splnění dílčí nebo úplně kvalifikace
- je zaveden funkční systém zjišťování efektivnosti a úspěšnosti procesu vzdělávání a systém zjišťování spokojenosti zainteresovaných stran

2.4 Základní odborná příprava (ZOP)

Základní odborná příprava tzv. ZOP je povinná pro všechny policisty bezprostředně po přijetí do služebního poměru s cílem zajistit vybavení nově přijatého policisty jak obecnými vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami odpovídajícími univerzálním požadavkům příslušníka policie bez ohledu na služební zařazení, tak odbornými kompetencemi pro výkon činností odpovídajících služebnímu místu, na které je policista ustanoven po přijetí do služebního poměru.

Samotné vzdělávací programy se vytváří na základě profilu absolventa, přesně definujícího, jakými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi, postoji, návyky) má být vybaven policista. Je zajištěna flexibilita a aktuálnost vzdělávacích programů, uspokojujících potřeb výkonu. Zásadní důraz je kladen na integraci vzdělávání, blokovou výuku, změnu pojetí diagnostiky. Aplikace nových vzdělávacích forem a metod, zejména praktických cvičení a modelových situací. Hodnocení vzdělávacího procesu je součástí každého vzdělávacího programu. Na základě kompetenčního přístupu a s využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů byl zpracován rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu

(ZOP) policistů pořádkové, dopravní, železniční policie a pro ZOP policistů služby cizinecké policie, který je dále rozpracován do podrobných školních vzdělávacích programů. Významným přínosem nové ZOP je úzké sepětí s praxí, integrace výuky, modelová výuka a kvalitní evulace. Ediční rada odboru připravila nový systém učebních textů, jimiž jsou vybaveny studující ZOP. Zároveň je zajištěna možnost rychlé obměny dle aktuální potřeby. Uskutečnily se další specializační kurzy integrovaného výcviku pro instruktory služební přípravy (výstup z Phare s využitím kanadské techniky, zaměřený na komunikační dovednosti, deeskalaci konfliktů, profesní psychologii, zvýšení právního vědomí, adekvátní použití zbraně). V rámci projektu Transition facility ČR „Podpora posílení prevence“ a metoda „Komunity policing“ v práci PČR je připravován nový kompetenční profil nejvyšších policejních manažerů a vzdělávací aktivity k jejímu naplnění.

Východiska základní odborné přípravy:

- koncepce celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky a rezortu vnitra
- materiál Reforma policie – vzdělávání policistů – klíč k profesionalitě, 5. pilíř,
- Priority CEPOL (European Police College)
- Barcelona (2002)
- Lisabonská strategie (2002) a Národní Lisabonský program (2005 – 2008)
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v ČR
- Analýza vzdělávací politiky OECD (2003)
- Etický kodex Policie ČR
- Profil policisty základní odborné přípravy policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie
- Zelená kniha – České vzdělání a Evropa 1999
- Bílá kniha – Národní program rozvoje vzdělávání v České republice 2001
- Školský zákon č. 561/2004 Sb., ve znění novel
- Zákon o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb., ve znění novel
- The European Code of Police Ethics (Strasbourg 2001)
- Akční plán Haagského programu
- Projekty PHARE (např. nový systém vzdělávání policistů 2000)

- Materiály a koncepční záměry v oblasti dalšího rozvoje MV a Policie ČR (střednědobá koncepce rozvoje resortu, priority MV a Policie ČR v oblasti bezpečnostní politiky apod.)

2.5 Rámcový a školní vzdělávací program

Rámcový vzdělávací program :

Rámcový vzdělávací program je dokument, vydaný Odborem vzdělávání a správy policejního školství MV ČR, určený pro Základní odbornou přípravu policistů služby pořádkové, dopravní a železniční policie pro služební místa ve 3. a 4. tarifní třídě. Tento dokument je platný od 1. června 2008 se samotným zaměřením studia pro splnění dalšího odborného požadavku a získání zaměření vzdělání „Bezpečnostně – právní činnost“ ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jedná se o dokument otevřený, který bude doplňován podle společenských potřeb Policie ČR a MV ČR a vývoje bezpečnostní problematiky a vzdělávání. Jedná se o výchozí dokument pro tvorbu jednotlivých školních vzdělávacích programů.

Jednotlivé rozčlenění kompetencí absolventa ZOP: ¹⁰

1. Klíčové kompetence:

- komunikativní kompetence
 - vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikačních situací v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat
 - formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
 - zpracovávat různé pracovní materiály, dodržovat jazykové a stylistické normy, používat správnou odbornou terminologii

¹⁰ MV ČR, Odbor vzdělávání a správy policejního školství. *Rámcový vzdělávací program*. Praha 2008, s. 5

- personální kompetence
 - posuzovat reálně své fyzické i duševní možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování, stanovovat si reálné cíle
 - učit se pracovat efektivně, vytvořit si reálný učební (pracovní plán), stanovit jednotlivé činnosti a postupy, jejich logickou posloupnost a časový harmonogram plnění, sledovat a vyhodnocovat jejich realizaci
 - volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit
 - využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, konzultovat s nimi a učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností
 - zjišťovat a kriticky hodnotit svůj pokrok v učení i v práci, přijímat hodnocení svých výsledků a postojů i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku
 - dále se vzdělávat, pečovat o své zdraví, fyzický a duševní rozvoj

- sociální kompetence
 - adaptovat se na pracovní prostředí a spolupracovat s ostatními
 - přijímat a odpovědně plnit své úkoly
 - podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
 - přispívat k vytváření vstřícných pracovních, společenských, občanských a rodinných vztahů a k předcházení osobních konfliktů, vystupovat proti diskriminaci a nesnášenlivosti

- řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy
 - porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, vytýčit strategii řešení a jejich varianty, zvážit klady i zápory jednotlivých způsobů řešení, vybrat optimální způsob řešení a použít jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu
 - provádět služební činnosti (zákroky, úkony) při výkonu hlídkové a obchůzkové služby a účinně spolupracovat v rámci dvoučlenné či vícečlenné hlídky

- využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi
 - používat počítač a jeho periferie, být si vědom možnosti a výhod, které poskytuje, ale i rizik spojených s jeho používáním
 - volit a používat pro řešení konkrétního úkolu vhodné aplikační programové vybavení
 - učit se používat nové aplikace samostatně, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznávání a využívání analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací
 - komunikovat samostatně pomocí elektronické pošty, včetně využívání možností zasílat soubory jako přílohu
 - získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet
 - využívat informací z běžných i odborných textů a materiálů, používat informace relevantní pro potřeby řešení konkrétních problémů
 - volit vhodné informační zdroje k vyhledání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k získání informací, hodnotit informační zdroje a informace z hlediska jejich relevance
 - orientovat se v získaných informacích, třídít je, vyhodnocovat a interpretovat
 - prezentovat informace vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele věcně správně, srozumitelně, přehledně, v logických souvislostech, graficky a jazykově správně

2. Občanské kompetence:

- oblast realizace osobního potenciálu a zapojení do společnosti
 - jednat odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale především v zájmu veřejném
 - dbát na dodržování zákonů a pravidel chování, respektovat práva a osobnost druhých lidí, aktivně vystupovat proti rasismu, nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

- jednat v souladu s morálními principy, přispívat k uplatňování hodnot demokracie
 - uvědomovat si v rámci plurality a multikulturního soužití vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí
 - zajímat se o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru
 - chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje
 - ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a být připraven řešit své osobní a sociální problémy
 - posilovat vlastní kritické myšlení, tj. dokázat zkoumat věrohodnost informací, nenechávat sebou manipulovat, tvořit si vlastní úsudek a být schopen diskutovat o něm s jinými lidmi
- osobnostní profil
 - být pečlivý při výkonu služby
 - vnímat a mít potřebu dalšího vzdělávání a zkvalitňování vlastní práce
 - uplatňovat sebehodnocení a seberegulaci
 - získávat návyky k udržování fyzické kondice potřebné pro výkon služby, v oblasti kondiční přípravy rozvíjet pohybové schopnosti (síla, rychlost, vytrvalost, obratnost, pohyblivost)
 - uvědomit si škodlivost návykových látek
 - rozvíjet svůj osobní, profesní a sociální potenciál a tak v rámci možností předcházet únavě a deformaci osobnosti vyplývající z vykonávané profese

3. Odborné kompetence:

- oblast etiky policejní práce, chování k občanům
 - uvědomit si a pochopit úlohu policie v demokratické společnosti rozpoznat a pochopit etické aspekty, sociální pozadí a dosah policejní činnosti
 - být vnímavý k mínění občanů a jejich požadavkům na práci policie

- pochopit společenskou nepřijatelnost korupčního jednání, jeho zdroje a mechanismy, bránit korupčnímu jednání
 - rozpoznat, že účinná prevence má stejný význam jako policejní represe, a proto ji začlenit do okruhu své každodenní policejní činnosti
 - znát a umět v praxi aplikovat pravidla chování policisty vůči občanům, aniž by došlo k újmě na osobní bezpečnosti a aniž by bylo omezeno plnění policejních úkolů, předcházet konfliktům, naučit se s nimi zacházet a řešit je
 - chovat se vždy v souladu s etickými a právními normami
 - svědomitě plnit služební povinnosti příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů
 - uplatňovat svá zákonná práva a plnit své služební povinnosti
 - ztotožnit se s prací policisty, s morálními principy a etickým kodexem policisty
- odbornost a právní vědomí
 - při výkonu hlídkové služby policista chrání život a zdraví občanů a majetek fyzických a právnických osob
 - předchází a zabraňuje rušení veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení
 - předchází a zabraňuje páchání trestné činnosti a zakročuje proti pachatelům
 - při zjištění trestné činnosti provádí prvotní úkony – zejména zajištění místa činu a uchování stop, zjištění svědků, organizuje pomoc raněným, provádí pátrání po pachateli a neodkladně vyrozumívá dozorčí službu nebo příslušné operační středisko
 - zjišťuje poznatky o trestné činnosti a o bezpečnostní situaci ve svěřeném úseku a předává je příslušnému nadřízenému
 - pátrá po pachatelích trestných činů a přestupků, po osobách a věcech
 - provádí eskorty a střežení osob omezených na osobní svobodě a ostrahu osob umístěných v policejních celách

- plní úkoly vyplývající ze systému centralizované ochrany a oznámení občanů na tísňové telefonní linky
- odhaluje a projednává přestupky v blokovém řízení, vyřizuje přidělené písemnosti
- plní základní úkoly Policie ČR při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu
- plní úkoly Policie ČR v rámci IZS, včetně zásad ochrany sil a prostředků před působením nebezpečných látek (CBRNE)
- veškerý výkon služby realizuje jako poskytování pomoci občanovi (na základě principu „činnost policie = veřejná služba ve prospěch občana“)

Vzdělávací cíle vycházejí z profilu absolventa. Jsou závazné jak pro zpracovatele školního vzdělávacího programu, tak pro jednotlivé pedagogy. Všechny vzdělávací cíle (i cíle specifické, které si stanoví každý učitel před každou pedagogickou činností se studujícími) musí být: *akceptovatelné, konkrétní, kontrolovatelné a přiměřené a při své realizaci komplexní a konzistentní.*¹¹

Samotná školní část Základní odborné přípravy má délku 6 měsíců a je dle Rámcového vzdělávacího programu rozdělena do dvou témat a to na téma:

- základy policejní činnosti
- postup policistů při provádění služebních zákroků, úkonů a činností

¹¹ MV ČR, Odbor vzdělávání a správy policejního školství. *Rámcový vzdělávací program*. Praha 2008, s. 10

Základní časová rozvaha školní části ZOP

Využití délky studia	Týdny
Celková doba pobytu v policejní škole	25
Diagnostika, nástup, vyřazení, závěrečná zkouška	2
Specifika kalendářního roku (státní svátky, neúplné týdny)	1
Dovolená stanovená ředitelem školy	3
Vlastní výuka	19

Rozsah studia ve vyučovacích hodinách	Hodiny
Časová dotace předmětů	600
Časová dotace výkonu služby (integrováný výcvik)	100
Celkový počet hodin	700

Časová dotace předmětů v hodinách

Předmět	I.	II.	Σ
	Téma	Téma	
Právo	56	32	88
Služba pořádkové policie	52	28	80
Kriminalistika	54	0	54
Služba dopravní policie	40	36	76
Komunikace a policejní etika	20	18	38
Příprava k použití donucovacích prostředků	46	34	80
Příprava k použití služební zbraně	42	28	70
Zdravotnická příprava	20	0	20
Administrativa a informační technologie	34	24	58
Spojovací příprava	18	18	36
Výkon služby	48	52	100
Celkem	430	270	700

Znalosti, dovednosti a hodnotitelné postoje studujících, odpovídající zařazení vzdělávacího cíle do tématu I. A II. v rámcovém vzdělávacím programu, jsou příslušnými vyučujícími v každém předmětu průběžně zaznamenávány a hodnoceny známkou 1 – 5. V případě, že vyučující hodnotí studujícího z daného předmětu na závěr tématického celku známkou 4 nebo 5, studující nesplňuje požadovaná kritéria.

Předmětová přezkoušení jsou hodnocena známkou 1 – 5 a jsou organizována v rámci časové dotace předmětu. Hodnocení z předmětového přezkoušení se započítávají do průběžného hodnocení příslušného předmětu a je nutné je posuzovat z tohoto pohledu.

Na závěr tématického celku je zařazena zkouška. Jejím cílem je ověření intelektuální dovednosti studujících, schopnost spojovat získané znalosti a dovednosti různých disciplín, integrovaných v příslušném tématickém celku do jednoho funkčního celku a prokázat splnění cílů vzdělávání. Podmínkou pro účast u písemného didaktického testu je předchozí uzavření klasifikace ze všech předmětů stupněm 1 – 3.

Zkoušky jsou pro všechny studující povinné a jejich úspěšné absolvování je podmínkou studia v dalším tématickém celku.

Zkoušky na závěr tématického celku :

Téma I. Písemný didaktický test – (otázky 1, provedeno na PC)

Téma II. Písemný didaktický test – (otázky 1 + 2, provedeno na PC)

Zkouška ze služební přípravy (testy tělesné zdatnosti, použití služební zbraně).

Hodnocení se provádí slovním vyjádřením *splnil* – *nesplnil* požadovaná kritéria (daná profilem absolventa). V případě hodnocení *nesplnil* je možno zkoušku opakovat, ředitel školy organizuje nejpozději do 4 týdnů od ukončení tématu opravnou zkoušku. Zkoušky jsou dotovány z příslušné časové rezervy pro diagnostiku.

Základní odborná příprava je zakončena závěrečnou zkouškou. Podmínkou přistoupení k závěrečné zkoušce je, že studující byl ve všech předchozích předepsaných zkouškách na závěr tématického celku hodnocen výrokem „splnil“.

Závěrečná zkouška se skládá z ústní a praktické zkoušky. K hodnocení závěrečné zkoušky je používáno slovního vyjádření „splnil“ – „nesplnil“ požadovaná kritéria. Pro hodnocení závěrečné zkoušky výrokem „splnil“ musí být studující hodnocen z každé dílčí zkoušky výrokem „splnil“. Hodnocení je vyhlášeno bezprostředně po ukončení zkoušky a poradě komise.

Ústní zkoušku tvoří zkušební téma odborně bezpečnostní povahy, které studující řeší z pohledu více zúčastněných disciplín.

Praktická zkouška je realizována inscenační metodou jako řešení simulovaného případu. Studující formou losu zvolí jednu ze zkušebních otázek, jejíž řešení následně předvádí před zkušební komisí. Dále následuje pohovor studujícího se členy zkušební komise. V jeho monologické části může studující popsat a vysvětlit svůj předchozí postup při řešení vylosovaného případu. V následujícím dialogu studující odpovídá na otázky členů zkušební komise.

Školní vzdělávací program VPŠ MV v Brně :

Zásady pro přípravu školního vzdělávacího programu vycházejí z Rámcově vzdělávacího programu. Učivo vymezené Rámcově vzdělávacím programem představuje neopominutelný základ vzdělávání v základní odborné přípravě a musí být zahrnuto a rozpracováno ve školních vzdělávacích programech. Rovněž musí být dodrženy dotace předmětů a základní časová rozvaha.

Ve školních vzdělávacích programech se musí cílené vytváření a rozvíjení kompetencí promítat především do úrovně metod a forem práce se studujícím v jednotlivých vyučovacích předmětech a integrované výuce.

Výukový obsah musí být řazen a propojován tak, aby u policistů vytvářel vědomí odpovědnosti za vlastní jednání, a to zejména v případech jejich zásahu do občanských práv a svobod. Současně musí být studující vedeni k samostatnosti, kreativitě včetně formování jejich přesvědčení o nutnosti dalšího samostatného individuálního vzdělávání.

Při projektování školního vzdělávacího programu je zapotřebí usilovat o to, aby studující v co největší míře vykonávali aktivity v podmínkách, které skutečnost stimulují, a celkově přizpůsobovat plánování i realizaci vzdělávacího procesu tomuto záměru. Je nutné využívat praktická cvičení, modelových situací a emočního prožitku vznikajícího při realizaci inscenačních metod k efektivnímu

formování osobnostních vlastností policistů, nezbytných k úspěšnému výkonu policejní praxe.

Kompetence vytyčené v profilu absolventa ZOP, jsou dosažitelné pouze souběžnou a vzájemnou provázanou výukou vzdělávacích obsahů z více disciplín. Odstranění předmětové bariérovosti a propojování učební látky z různých disciplín do jednotlivých funkčních celků – integrace výuky je v popisovaném programu zajištěna dvěma způsoby:

- rozčleněním výukového obsahu celé ZOP do dvou účelně volených samostatných částí, na jejichž pedagogické realizaci se přibližně ve stejném časovém horizontu podílí více disciplín
- provázáním poznatků různých disciplín do pedagogicky účelných funkčních celků prostřednictvím výkonu služby

K rozčlenění výukového obsahu celé ZOP do jednotlivých, relativně samostatných částí je v zásadě využito předmětové didaktiky disciplíny „Služba pořádkové policie“. Důvodem je, že zmiňovaný učební předmět spolu s dalšími profilujícími disciplínami svými výukovými obsahy odborně profilují bezpečnostní zaměření celé ZOP. Popisovaným způsobem tak byly vytvořeny dvě dílčí výukové části, označované v programu jako „Tématické celky“, s následujícími názvy vycházejícími z Rámcově vzdělávacího programu:

Téma I.: Základy policejní činnosti

Téma II: Postup policistů při provádění služebních zákroků, úkonů a činností

Uváděná témata představují relativně samostatné části Školního vzdělávacího programu ZOP. V tomto smyslu jsou také označeny rozdílnými názvy, mají přesně stanovené pořadí pedagogické realizace, jejich vzdělávací obsah je tvořen výukovými celky různých disciplín a mají svou, přesně určenou hodinovou dotaci. Přes všechny tyto odlišnosti však na sebe tématické celky vzájemně navazují a jsou obsahově provázány. Přitom je jejich zřetězení při pedagogické realizaci

voleno tak, aby bylo postupováno od jednoduššího ke složitějšímu, od poznaného k nepoznanému.

Znalost vzdělávacích funkcí a vzájemných vazeb mezi jednotlivými tématy představují významné výukové prvky. Je na nich závislá volba filozofie i optimálního metodického ošetření výchovně vzdělávacího procesu celé ZOP. Velmi obecně lze tyto prvky vyjádřit následujícím způsobem:

Tématický celek I.

Plní v časovém rozsahu 438 vyučovacích hodin dvě vzdělávací funkce. První z nich lze spatřovat ve skutečnosti, že navazuje výukový obsah celé ZOP na předchozí mimoresortní vzdělávání studujících. Druhý obecný pedagogický účel poté spočívá v tom, že nejprve prohlubujeme u studujících dosavadní orientaci v systému našeho právního řádu a evropském regionálním právu. V návaznosti na toto základní právní vymezení jsou studující seznamováni s právním postavením, řízením, jednotlivými službami a úkoly Policie České republiky. Do takto vymezeného právního rámce je poté výuka zaměřena k interpretaci jednotlivých právně normativních aktů, případně interních normativních instrukcí, které upravují činnost vybraných policejních služeb. Popsaným způsobem tak vytváří ve vědomí studujících právní základy činnosti Policie ČR.

Tématický celek II.

Svým vzdělávacím obsahem, realizovaným v rozsahu 262 vyučovacích hodin, bezprostředně navazuje na Tématický celek I. Studující získávají znalosti v oblasti řízení o přestupcích, v oblasti právní úpravy vybraných procesních úkonů, seznamuje je s taktickými zvláštnostmi postupu při služebních zákrocích apod.

Vedle pedagogické realizace uváděných profilujících obsahů jsou u studujících vytvářeny, případně dále prohlubovány vědomosti a dovednosti z oblasti využívání informačních systémů Policie České republiky, používání služební zbraně, administrativně dokumentační činnosti, poskytování první pomoci, obsluhy spojovacích a jiných prostředků policie. Velmi účinná podpora je

profilujícím vzdělávacím obsahům také poskytována výukou psychologických aspektů jednotlivých druhů služebních zákroků a nácvikem používání donucovacích prostředků. Rovněž je i nadále prohlubována, případně udržována fyzická kondice studujících. Přitom většina výše uváděných vědomostí, dovedností, postojů a návyků je u studujících vytvářena v průběhu celého kurzu a jsou určeny k podpoře výuky všech disciplín.

Odlíšný charakter učební látky a vzdělávacích potřeb studujících v jednotlivých tématech vyvolává různou potřebu používání samotných výkonů služby ve výuce. V jednotlivých tématech mají vzestupnou tendenci požadavky na vytvoření nezbytných intelektuálních i praktických dovedností studujících. Tomuto trendu také přirozeně musí odpovídat i hodinová dotace v rozsahu 100 hodin, určená k realizaci výkonů služby.

V profilu absolventa ZOP a následně poté v jednotlivých výchovně vzdělávacích cílech je opakovaně vyslovován požadavek vytvoření samostatného tvořivého myšlení u studujících. K dosažení této jistě žádoucí dovednosti lze doporučit využívání nesmírně efektivní, ale současně i velmi citlivě strukturované inscenační metody (dále jen modelové situace). Proto v případě, že příslušný vyučující k pedagogické realizaci určité vzdělávací části tuto metodu opravdu zvolí, měl by důsledně dbát na dodržení, dnes již poměrně podrobně rozpracované doporučení pro jeho realizaci. V žádném případě by neměl zaměňovat metodu modelových situací za prosté praktické cvičení, kterým lze zmiňovanou dovednost zpravidla jen velmi obtížně vytvořit.

Škola je povinna vytvořit a provádět vlastní systém evulace. Evulace spočívá ve využívání zpětné vazby poskytující informaci, do jaké míry jsou stanovené vzdělávací cíle naplňovány, a ve hledání odpovědi, v čem a jak je možné se zlepšit. Fungující evaluace je jednou z nejprogresivnějších a nejúčinnějších metod při zkvalitňování práce školy. Účinná evulace předpokládá definování a zveřejnění měřítek či kritérií a nástrojů postupů a metod. Evulace musí být pravidelným, objektivním a průhledným procesem, který bude nestranně popisovat změny ve vzdělávání v dané škole vzhledem k cílům, které si škola sama stanovila.

3. Management a marketing ve vztahu k policejnímu školství

Pojem management navozuje různé obsahové roviny. Jazykovědci uvádějí, že kořeny slova pocházejí z latiny (manus = ruka), v italštině znamená managio vedení, ovládání. Nejčastěji je původ slova hledán v angličtině, kde to znamená vést řídit. Angličtina však také používá pojem to kontrol, což znamená nejen kontrolu, ověřování, ale i řízení, regulaci, vliv. V češtině nemáme pro oba termíny ekvivalenty a proto nejsou adekvátně překládány a používají se v originální anglické verzi (podobně je tak činěno v německé jazykové oblasti i v ruském jazyce).¹²

Marketing je všude. Formálně nebo neformálně se lidé a společnosti zabývají nesčítelným množstvím činností, které bychom mohli nazývat marketingem. Dobrý marketing se ve stále zvýšené míře stává důležitou ingrediencí podnikatelského úspěchu. A marketing hluboce ovlivňuje naše každodenní životy. Je ve všem, čím se zabýváme – od šatů, které nosíme, přes webové stránky, na které klikneme, až k reklamám, na které se díváme.¹³

Management i marketing se prolíná spolu navzájem nejen ve výrobní sféře nebo u podnikatelských subjektů, které se chovají tržně, ale i u státních organizací, které jako výrobek rovněž poskytují služby. Ve vztahu k policejnímu školství se opět jedná o cílového zákazníka, kterým přes dlouhý řetězec struktury bezpečnostního sboru, kterým je Policie ČR, je nakonec samotný občan (společnost), kde se ve finále projeví samotný dopad kvality vzdělávání nově nastupujících policistů. Marketing management tedy chápeme jako umění a vědu výběru cílových trhů a získávání, udržování si a rozšiřování počtu zákazníků vytvářením, poskytováním a sdělováním lepší hodnoty pro zákazníka. Příkladem současného marketingu ve vyšších policejních školách může být aktuální nabídka studia pro příslušníky Policie ČR s názvem Bezpečnostně právní činnost. Vzdělávání je zakončeno absolutoriem z modulů (předmětů) trestní právo, správní právo, cizí jazyk a obhajobou absolventské práce. Absolventi získají titul "diplomovaný specialista", s užívanou zkratkou "DiS".

¹² MUŽÍK, J. Management ve vzdělávání dospělých. 2000, s. 9

¹³ KOTLER, P., KELLER, K.L. Marketing management. 2007, s. 41

3.1 Management ve vztahu k vzdělávání dospělých

Jak již bylo předesláno, samotný management ve vzdělávání dospělých lze chápat jako samotné řízení a rozhodování v uvedeném procesu. V návaznosti na policejní školství se jedná o firemní vzdělávání dospělých a řízení samotného vzdělávacího procesu.

Řízení může být chápáno jako široký, filozofický pohled na způsob fungování jednotlivých makro i mikro systémů. Proces řízení lze charakterizovat jako záměrné působení na chování řízené jednotky podle předem stanovených cílů. Z výše uvedeného pracovního vymezení vyplývají základní předpoklady a současně i tyto prvky řídicího procesu:

- řídicí centrum,
- usměrňovací činnosti v působení řídicího centra,
- určování cílů, tj. žádoucího stavu, kterého má řízená jednotka dosáhnout,
- řízená jednotka,
- určité funkční vlastnosti řídicího centra a řízené jednotky.

Řídicí proces tedy představuje již konkrétní, systematický a metodický vymezený okruh řídicích činností a jejich fungování. Rozhodováním míníme v této souvislosti volbu jedné varianty postupu řídicí jednotky z více možných. Řídicí centrum vybírá jeden určitý prvek z množiny možných prvků (činností, vlivů, chování), který se stává cílem, žádoucím stavem v chování řízené jednotky. Někdy se hovoří o algoritmu rozhodování, čímž se rozumí přesný, logicky jednoznačný sled operací, kdy se přiřazuje zhodnocenému okruhu informací určitá konkrétní varianta postupu řídicího centra.

Samotný způsob řízení lidí je v určitém slova smyslu řídicí proces, který je procesem sociální interakce. Hlavním kritériem pro rozlišení stylů řízení je zpravidla spoluúčast podřízených na přijetí a realizaci rozhodnutí nadřízené složky (osoby). Podle tohoto kritéria je možno rozlišit tři hlavní styly řízení:

- imperativní styl řízení
- kooperativní styl řízení
- nezasahující styl řízení

Další rozdělení způsobu řízení může být dle orientace, a to na :

- orientace na podřízené
- orientace na úkoly

3.2 Marketing ve vzdělávání dospělých

Samotný marketing je vhodný pro všechny vzdělávací firmy, a to jak neziskového, tak podnikatelského charakteru, hlavně v oblasti profesního vzdělávání dospělých. Význam marketingu jako určité koncepce podnikatelského myšlení, chování a jednání je však pro vzdělávací firmy a instituce daleko širší. Začíná analýzou trhu (vzdělávacích potřeb a požadavků potenciálních zákazníků), pokračuje tvorbou vzdělávacích projektů a jejich testováním, formulací marketingových plánů a přes řadu dalších řídicích, rozhodovacích, finančních a organizačních aktivit končí prodejem vzdělávacích produktů a vlastní realizací kurzů či školení.

Vzdělávání dospělých zahrnuje tedy velmi různé vzdělávací aktivity od tzv. druhé vzdělávací cesty (získávání stupně vzdělávání v rámci školské soustavy) přes procesy dalšího vzdělávání v profesní (podnikové oblasti) nebo zájmové vzdělávání ve volném čase, až po různé kurzy pro dospělé v postproduktivním věku.

Vzdělávání dospělých tedy v této souvislosti považujeme za prostředek přenosu informací. Jako takové je součástí trhu s informacemi, který zaznamenává v celosvětovém měřítku velmi dynamický rozvoj. Z ekonomického hlediska představuje vzdělávání dospělých poskytování služeb. Marketing ve vzdělávací sféře představuje určitý systém myšlení (na trh orientované a trh respektující) a určité činnosti, uplatňované jak v neziskových, tak v tržně vzdělávacích institucích a firmách.

Pojetí marketingu ve vzdělávání dospělých obsahuje řadu prvků tzv. sociálního marketingu, neboť se snaží dát do souladu potřeby a zájmy vzdělávacích institucí a jejich zákazníků s ekonomickými, sociálními i kulturními cíli společnosti. Marketingová koncepce vzdělávacích institucí je založena na

dlouhodobém uspokojování potřeb a požadavků zákazníků, čímž je zabezpečena i existence těchto institucí a současně též prosperita i rozvoj celé společnosti. Činnost firem podnikajících v profesním (ale i zájmovém) vzdělávání dospělých je možné považovat za součást společenských snah o zvyšování kvality života obyvatelstva. Tyto firmy tedy plní společenskou funkci, a to směrem k veřejnosti, bez ohledu na to, jakou formou podnikání či vlastnictví představují. Proto pro ně mají vztahy s veřejností větší význam, než je tomu u jiných oborů v podnikání.

3.3 Marketing školy

Škola může být zařazena mezi organizace poskytující služby i organizace neziskové, z tohoto důvodu není hlavním cílem školy dosažení určité výše zisku, ale vzdělání žáků a studentů. Školy se stejně jako i jiné podniky setkávají s celou řadou problémů. Jejich činnost je ovlivněna jak vnějším prostředím, které je obklopuje a je tvořeno kontrolovanými a nekontrolovanými faktory, tak vnitřním prostředím.

Stále více škol uznává nezbytnost obratu k mentalitě marketingu, respektive strategického marketingu. V procesu řízení školy se uplatňuje formulování marketingové strategie školy. Strategický přístup se projevuje v definování poslání školy, stanovení cílů školy, volbě strategie dosažení cílů a ve strategickém plánování. Jedním z nejdůležitějších úkolů marketingově (tržně) orientovaného řízení je tvorba strategického dokumentu (plánu). Strategický plán zahrnuje vizi vzdělávací instituce, analyzuje prostředí, ve kterém škola působí, definuje trh školy a kulturu školy.

Vize školy by měla zahrnovat soubor specifických ideálů a priorit školy, obraz její budoucnosti, to čím je škola zvláštní a jedinečná. Sdílená vize vyžaduje, aby každý pochopil a přijal roli při realizaci vize a využívání hodnot, které obsahuje. Dobrá vize dokáže inspirovat zaměstnance školy k samostatnému a tvořivému jednání.

Posláním školy je rozvoj osobnosti člověka prostřednictvím vzdělávání. S ohledem na věk, fyzickou a duševní vyspělost, nemůže to být žák, který určuje své potřeby a vyslovuje svá přání a diktuje škole, co mu má poskytnout. Škola musí umět převést smysl poslání do konkrétních cílů. Cílem školy rozumíme

konkrétní stav, jehož dosažení je předpokládáno v určitém časovém období. Cíle musí být jasné, stručné, měřitelné, dosažitelné, časově ohraničené. Se stanovenými cíli by měli být všichni zúčastnění nejen seznámeni, ale by měli i s nimi souhlasit. Evulace cílů nemůže být úspěšná, pokud jsou cíle nejasné, obecné a lidé nejsou přesvědčeni o jejich účelnosti.

Cílem školy je odhalit potřeby a přání zákazníka a prostřednictvím správné kombinace marketingového mixu, tj. vzdělávacího programu, případně ceny, distribuce a marketingové komunikace (i dalších prvků marketingového mixu) tyto potřeby přání uspokojit.

4. Metodologie výzkumné sondy

Ve své výzkumné sondě se snažím zjistit podmínky a obsah studia v základní šestiměsíční odborné přípravě s jinými základními vzdělávacími programy a vyhodnocení těchto zkušeností pro vytváření vhodných podmínek v základním vzdělávacím systému policistů. Tímto navazuji na teoretickou část, která se věnuje problematice vzdělávání začínajících policistů včetně historie policejního sboru. Výzkumnou sondu jsem orientoval kvantitativně tak, abych dokázal potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy. k výkonu služby.

4.1 Cíle výzkumné sondy a stanovené hypotézy

Cílem výzkumné sondy je zjistit názory absolventů z jednotlivých základních vzdělávacích programů a jejich porovnání s názory absolventů šestiměsíční odborné přípravy a to hlavně v oblasti délky, obsahu a podmínek studia. Rovněž tak budou vyhodnoceny základní údaje týkající se oslovených respondentů a jejich individuální předpoklady k službě u Policie ČR.

S cíli souvisí i stanovení hypotéz:

Hypotéza č. 1

Více než polovina respondentů považuje za handicap neabsolvování základní vojenské služby.

Hypotéza č. 2

Většina respondentů považuje materiální zabezpečení výuky za dostatečné.

Hypotéza č. 3

Více než polovina respondentů považuje délku 6ti měsíční ZOP za nedostatečnou.

Hypotéza č. 4

Méně než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání.

Hypotéza č. 5

Více než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou modelových situací.

4.2 Výzkumný vzorek

Pro řešení výzkumného problému k zmapování obsahu, délky a podmínek studia byl zvolený vzorek 99 respondentů, pro které nebyla stanovena specifická kritéria. Jednotliví respondenti zkoumaného vzorku se od sebe navzájem ve většině hledisek odlišují, sjednocujícím prvkem je jejich pracovní zařazení a působnost na základních útvarech policie ČR, a to konkrétně na obvodním oddělení Policie ČR Brno – střed, obvodním oddělení Policie ČR Rajhrad, obvodním oddělení policie ČR Kuřim, obvodním oddělení policie ČR Ivančice a obvodním oddělením policie Tišnov. Složení policistů na základních útvarech Policie ČR je obdobné, vybraný vzorek lze tedy považovat za dostatečně reprezentativní pro splnění stanoveného cíle.

4.3 Sběr a zpracování výzkumných dat

Při realizaci výzkumu, týkajícího se porovnání podmínek studia v základní šestiměsíční odborné přípravě s jinými základními vzdělávacími programy, jsem použil statistickou metodu dotazník, tedy metodu, která shromažďování dat a údajů zakládá na dotazování osob. Z důvodu rozptýlení nedůvěry ze strany respondentů a ve snaze získat co nejpravdivější odpovědi bylo dotazování dobrovolné a anonymní.

4.4 Výzkumný nástroj a jeho konstrukce

V dotazníku policisté odpovídali na řadu otázek, jež byly rozděleny do jednotlivých okruhů :

- a) okruh základních údajů - dotazník byl anonymní, zjišťováno bylo pouze věkové rozmezí respondentů, délka služebního poměru, délka absolvované základní

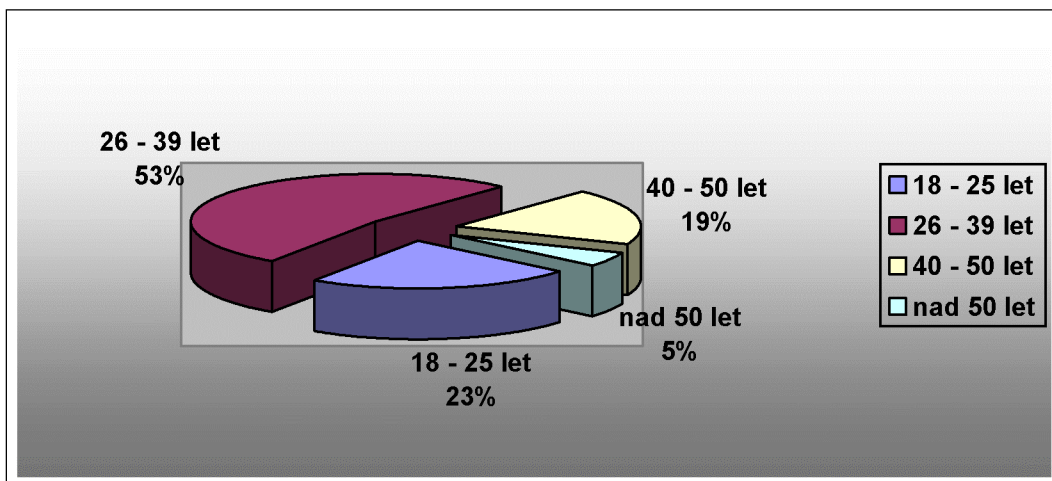
odborné přípravy a zastávaná funkce respondenta. Cílem bylo porovnání základních údajů se stanovenými hypotézami

- b) Okruh individuálních předpokladů - tento okruh otázek má spíše informativní charakter osobnostních předpokladů. Jeho cílem je hlavně odpovědět na často položenou otázku nejen samotných vyučujících, ale i samotných studentů zda považují za handicap neabsolvování vojenské základní služby před nástupem k PČR
- c) Okruh studijních podmínek - jeho cílem je odpovědět na hypotézu zda považují respondenti jednotlivých základních studijních programů materiální zabezpečení výuky za dostatečné a tato stěžejní otázka je doprovázena řadou dalších podpůrných a tématicky provázaných otázek vztahujících se k podmínkám studia
- d) Okruh obsahu a organizace studia - tento okruh otázek byl nejdůležitější, a i když otázky byly voleny co nejjednodušeji, odvíjel se od nich hlavní výzkumný proces při ověřování hypotéz, týkajících se délky základní odborné přípravy, obsahu studia a forem výuky za pomoci modelových situací

Výzkum byl realizován na základních útvarech Policie České republiky, Brno – střed, Rajhrad, Kuřim, Ivančice a Tišnov v časovém období listopad, prosinec 2009.

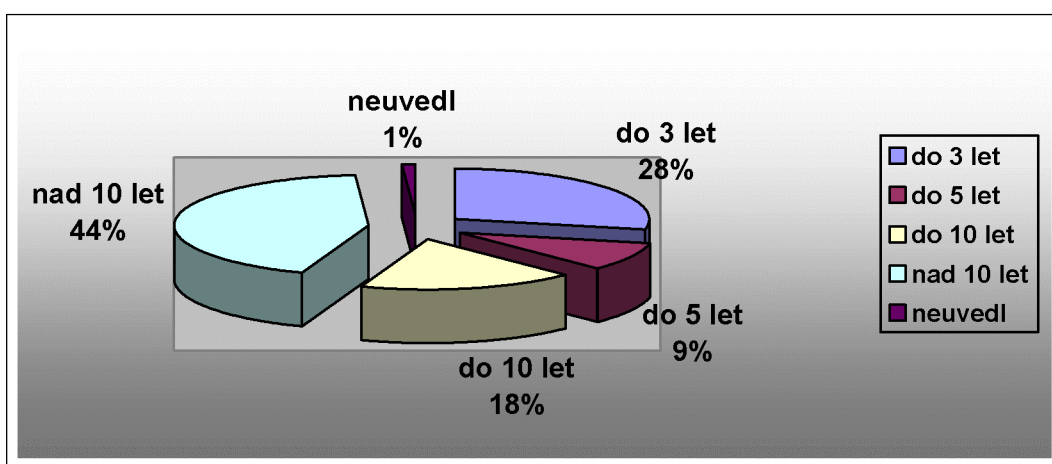
5. Analýza a výsledky výzkumných dat

Analýzu a výsledky výzkumných dat jsem podřídil stanoveným hypotézám. Výzkumný vzorek tvoří 99 respondentů. Pro větší přehlednost a zpracování dat je zkoumaný vzorek rozdělený do věkových kategorií. Nejpočetněji je zastoupena skupina ve věku od 26 do 39 let, tvoří ji více než polovina respondentů. Nejmenší skupina je ve věku nad 50 let a to celkem pět respondentů.

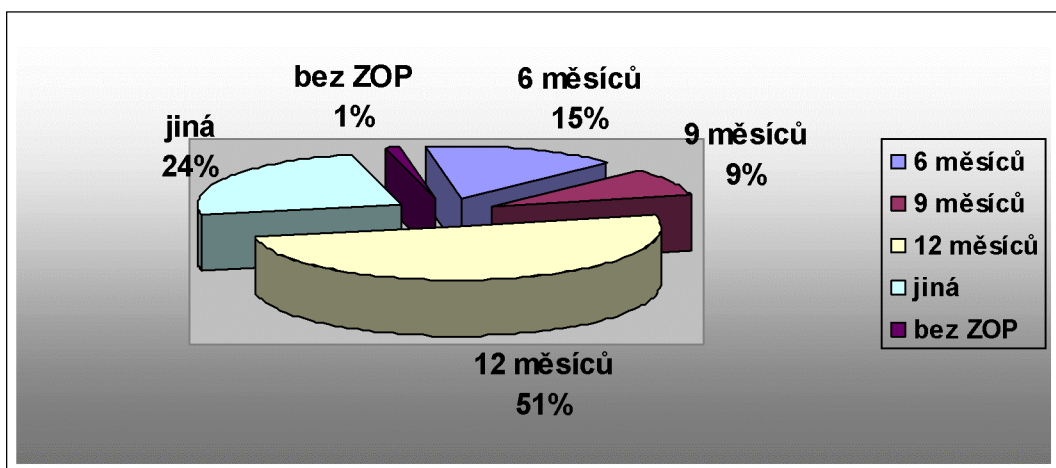
Graf 1: Procentuální rozdělení zkoumaného vzorku podle věku

Dále bylo provedeno rozdělení všech respondentů dle délky jejich služební praxe. Zde byla nejpočetnější zastoupena skupina s délkou praxe nad 10 let, a to téměř polovina respondentů. Nejmenší skupina s délkou praxe do 5 let, zde byla zastoupena v počtu devíti respondentů. Jeden z oslovených anonymních respondentů nevedl žádnou možnost.

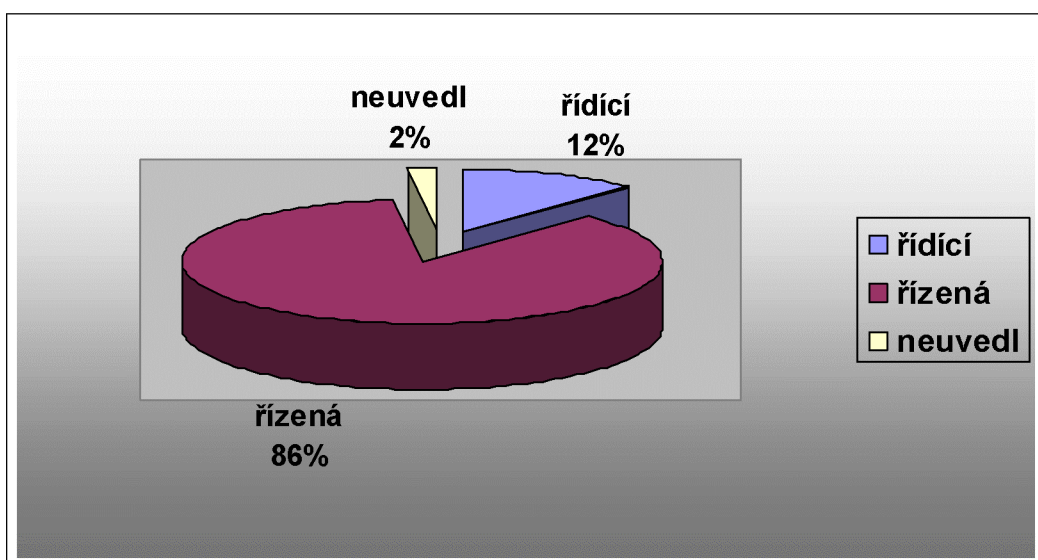
Graf 2: Procentuální rozdělení zkoumaného vzorku podle délky služby/praxe

Jako jedno z hlavních srovnávacích kritérií bylo provedeno rozdělení dle délky trvání základní odborné přípravy policistů, která je v současnosti v délce 6-ti měsíců s předešlými vzdělávacími programy. Jeden z oslovených anonymních respondentů neměl v době výzkumu absolvovanou žádnou z forem základní odborné přípravy.

Graf 3: Procentuální rozdělení zkoumaného vzorku dle typu absolvované ZOP

Dalším zjištěným údajem bylo rozdělení všech respondentů na ty, kteří jsou ustanoveny na základních útvarech Policie ČR v řídicích, a nebo v řízených funkcích. Zde dle předpokladu a struktury základních útvarů byla většina oslovených respondentů zařazena na řízených funkcích. Pouze dvanáct respondentů bylo služebně zařazeno ve funkcích řídicích. Dva z respondentů nevyplnili žádnou z možností.

Graf 4: Procentuální rozdělení zkoumaného vzorku dle zastávané funkce

5.1 Pohled policistů na absenci základní vojenské služby

Hypotéza č. 1

Více než polovina respondentů považuje za handicap neabsolvování základní vojenské služby.

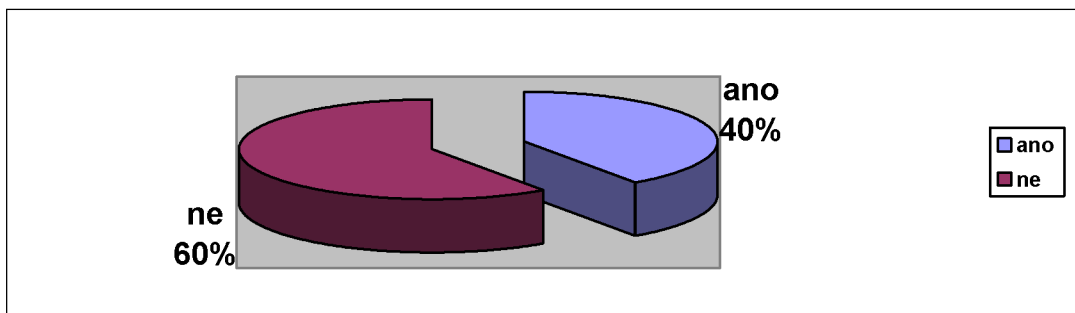
Věk	ANO	NE	Bez názoru
18 – 25 let	7	16	0
26 – 39 let	17	26	9
40 – 50 let	9	6	6
nad 50 let	1	2	0
celkem	34	50	15
%	34 %	50 %	15 %

Tab. 1: Počty policistů považujících za handicap neabsolvování vojenské základní služby

Z názorného přehledu je zřejmé, že polovina dotazovaných, a to celých 50 % respondentů, nepovažuje neabsolvování vojenské základní služby za handicap. Důvodem, proč se většina respondentů přiklonila k názoru, že nepovažují za handicap neabsolvování vojenské základní služby, je zbytečná ztráta pracovních příležitostí, a finanční ztráta díky opožděnému nástupu do zaměstnání, nebo ztráty příležitostí k podnikání. Uvedené rovněž značí, že základní služební návyky vyžadované u bezpečnostního sboru, kterým je Policie ČR, stačí získat během samotného absolvování základní odborné přípravy, a při samotném výkonu služby. Zajímavým poznatkem rovněž bylo, že policisté zařazení v řídicích funkcích, kterých bylo dotazníkem osloveno celkem 12, se k handicapu neabsolvování vojenské základní služby vyjádřili naprosto vyrovnaně. Čtyři respondenti na řídicích funkcích uvedli, že uvedené za handicap považují. Čtyři respondenti na řídicích funkcích uvedli, že uvedené za handicap nepovažují a zbývající čtyři respondenti na vedoucích funkcích byly bez názoru.

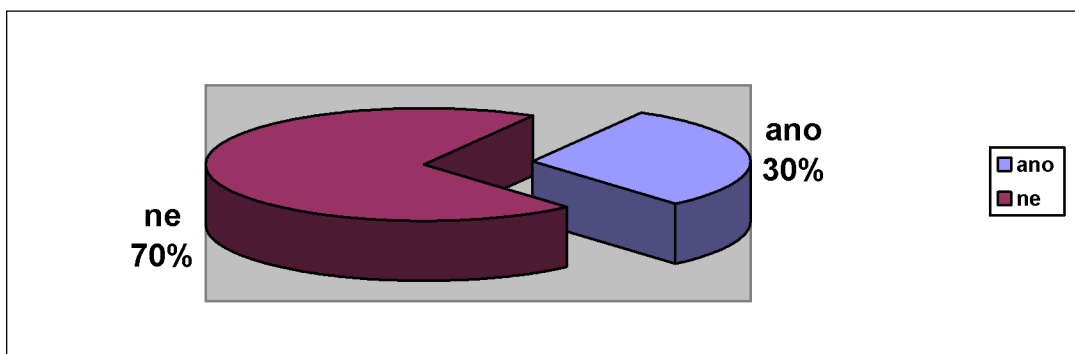
Další zjištěné individuální předpoklady respondentů :

Policisté věnující se před nástupem k PČR střelbě

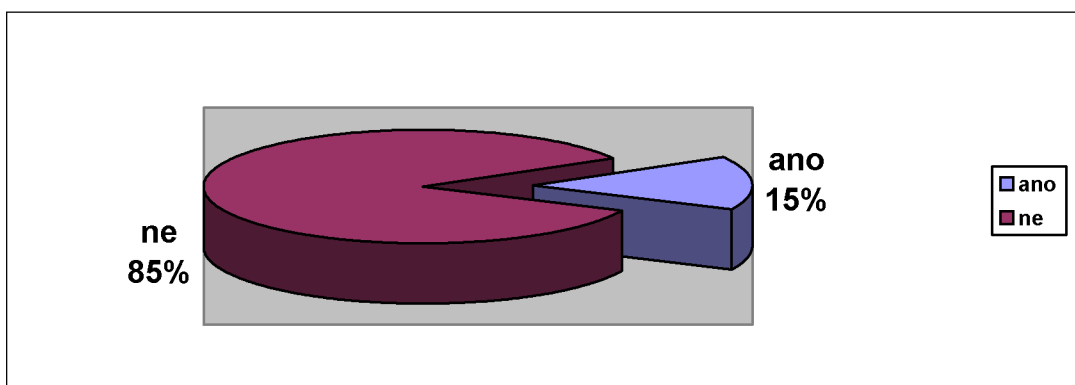
Graf 5: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Policisté věnující se před nástupem k PČR bojovým sportům

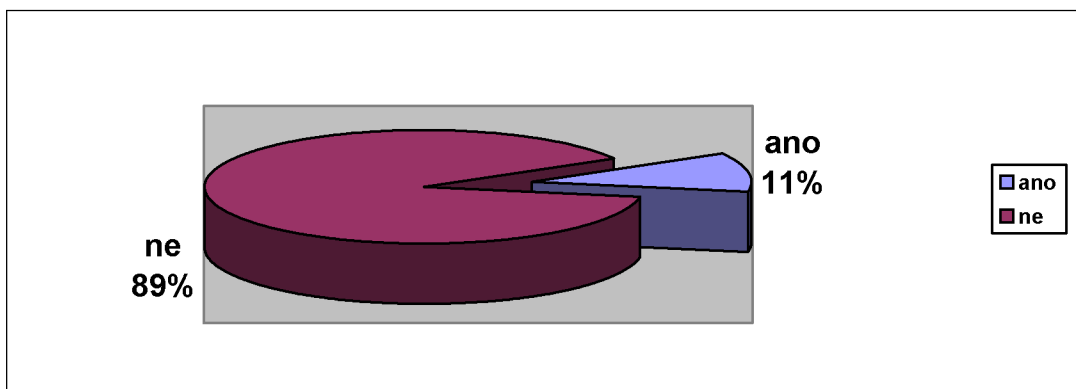
Graf 6: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Policisté, absolventi maturitního studia na policejní nebo obdobné škole

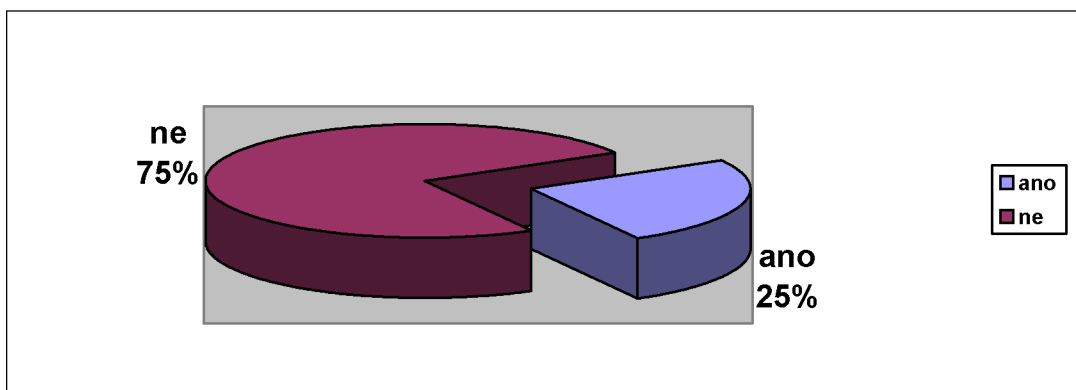
Graf 7: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Policisté pracující před nástupem k PČR u jiného bezpečnostního sboru

Graf 8: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Policisté, kterých příbuzní byly ve služebním poměru u PČR

Graf 9: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

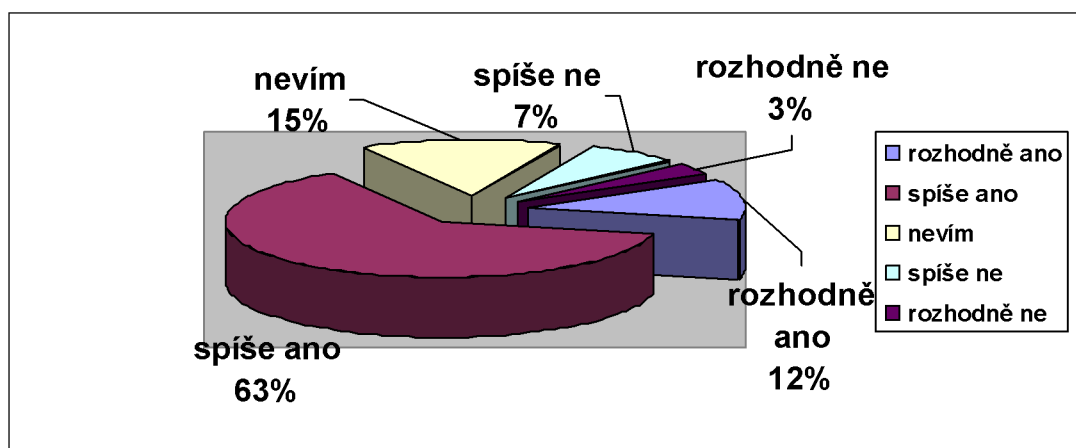
5.2 Pohled policistů na materiální zabezpečení při studiu

Hypotéza č. 2

Většina respondentů považuje materiální zabezpečení při studiu za dostatečné.

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
12	61	15	7	3

Tab. 3: Počty policistů považující materiální zabezpečení při studiu za dostatečné

Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

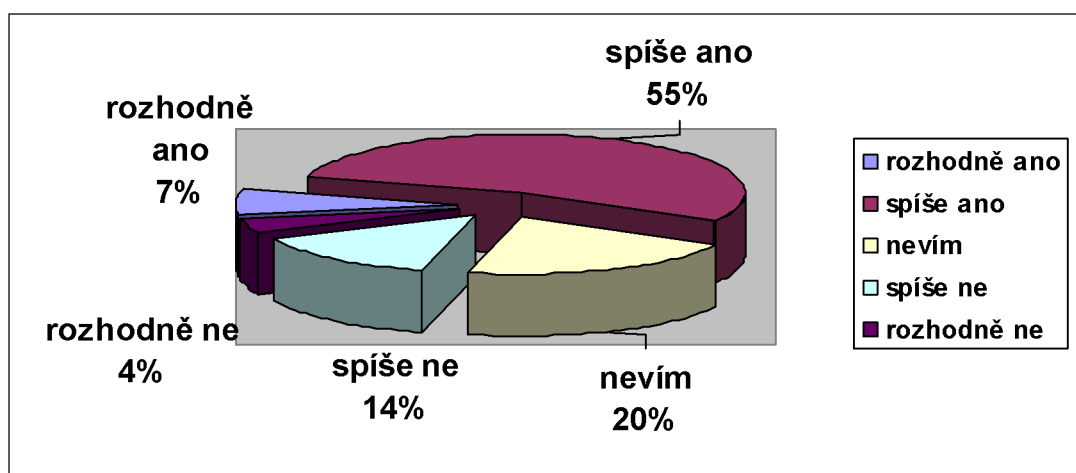
Z názorného přehledu je zřejmé, že většina respondentů, a to celkem 78 % se přiklání k tomu, že považují materiální zabezpečení za dostatečné. Z čehož 12 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 63 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Důvodem proč se většina respondentů přiklonila k názoru, že materiální zabezpečení považují za dostatečné je fakt, že vytvořené materiální podmínky ke studiu některé z forem základní odborné přípravy jsou na policejních školách na velice dobré úrovni.

Další zjišťované studijní podmínky :

Byly učebny dostatečně vybaveny potřebnou technikou ?

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
7	53	20	14	4

Tab. 4: Počty policistů považující učebny dostatečně vybavené potřebnou technikou

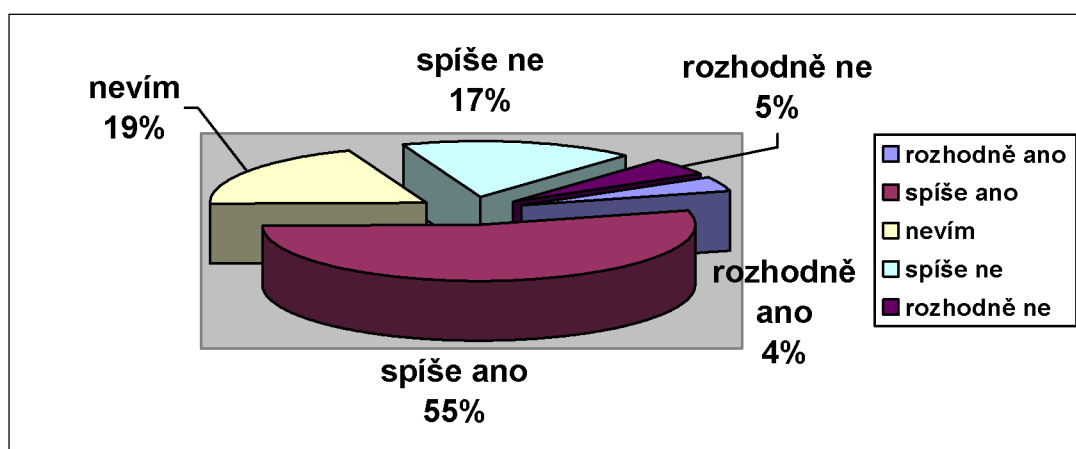
Graf 11: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Většina respondentů, a to celých 62 % považuje učebny dostatečně vybavené potřebnou technikou. Z čehož 7 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 55 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Uvedené rovněž napovídá, že ve vzdělávacím procesu jsou studenti kvalitně a názorně vedeni i pomocí moderní didaktické techniky, jako DVD přehrávačů, videorekordérů, včetně dataprojektorů, umožňujících prezentaci příprav k příslušnému přednášenému tématu a jejich propojením s interní sítí intranet.

Byla dostatečně využívána didaktická technika ?

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
4	53	19	17	5

Tab. 5: Počty policistů považující dostatečné využívání didaktické techniky

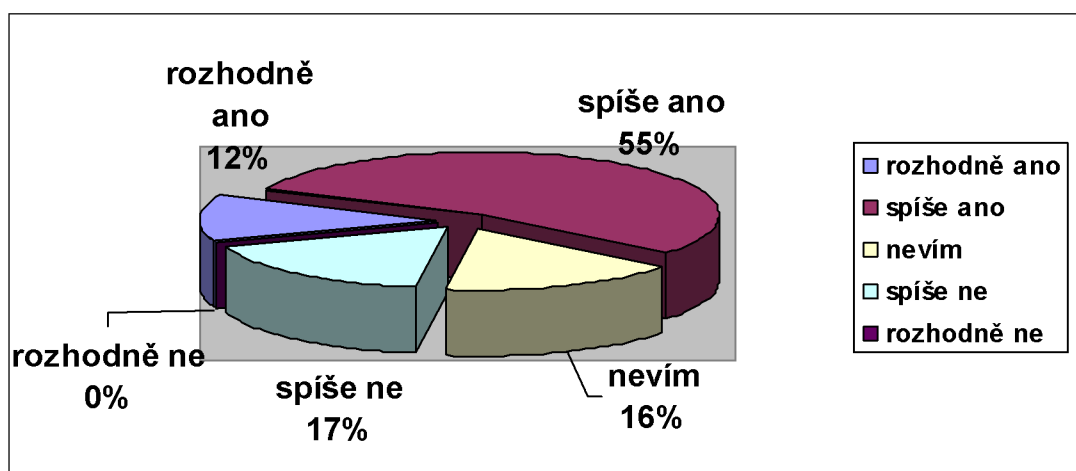
Graf 12: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Více jak polovina respondentů, a to celkem 59 % respondentů považuje využívání didaktické techniky za dostatečné. Z čehož 4 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 55 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil.

Byly učební texty srozumitelné a využívali jste je ?

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
12	53	16	17	0

Tab. 6: Počty policistů považující učební texty za srozumitelné a využitelné

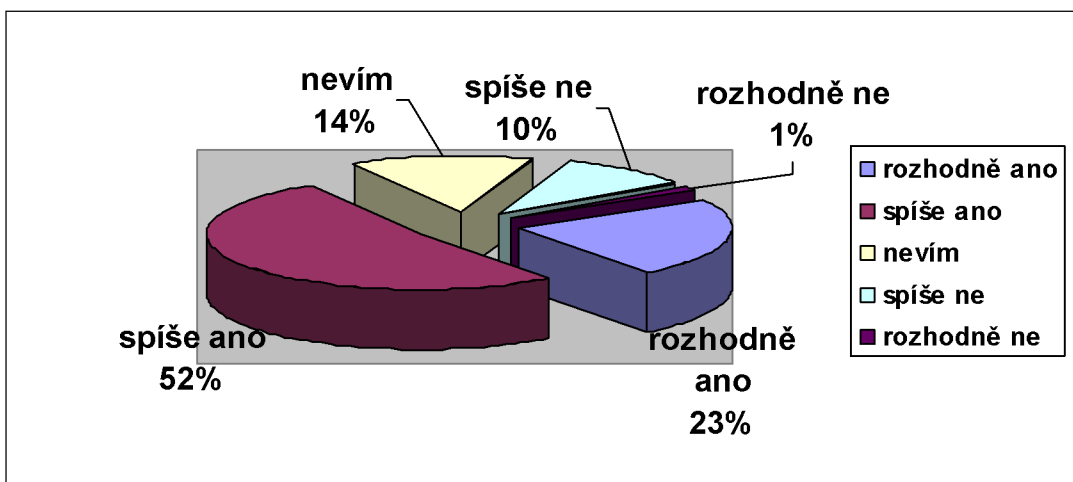
Graf 13: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Více jak polovina respondentů, a to celkem 67 % respondentů považuje učební texty za srozumitelné a využitelné. Z čehož 12 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 55 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Většina respondentů se přiklonila, že učební texty jsou srozumitelné a využitelné. Uvedené lze přičíst jejich časté aktualizaci.

Poskytovali vyučující na požádání konzultace ?

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
23	50	14	10	1

Tab. 7: Počty policistů považujících poskytování konzultací vyučujícími za dostatečné

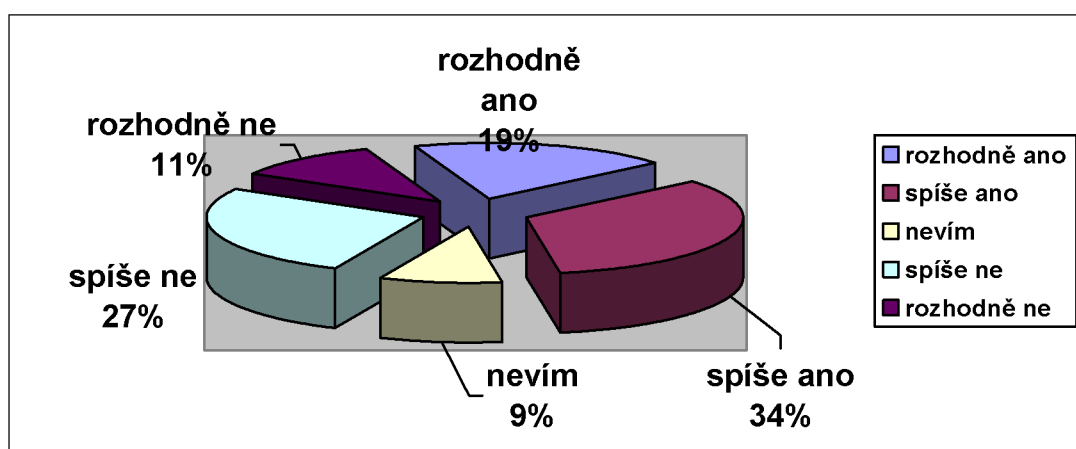
Graf 14: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Více jak polovina respondentů, a to celkem 75 % respondentů považuje poskytování konzultací vyučujícími na požádání za dostatečné. Z čehož 23 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 52 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Uvedené zjištění rovněž vypovídá o důvěře mezi vyučujícími a studenty, vedoucí k efektivitě vzdělávání.

Je systém hodnocení *splnil – nesplnil* za dostatečně motivující ?

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
19	33	9	26	11

Tab. 7: Počty policistů považujících systém hodnocení za dostatečně motivující.

Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Mírně větší polovina respondentů, a to celých 53 % respondentů uvedlo, že systém hodnocení *splnil – nesplnil* je dostatečně motivující. Z čehož 19 % respondentů uvedlo rozhodně ano, a 34 % procent respondentů uvedlo spíše ano. Uvedené lze přičíst tomu, že hodnocení k uzavření 1 a 2 tématického celku *splnil – nesplnil* jsou na rozdíl od průběžného hodnocení dostatečně motivující.

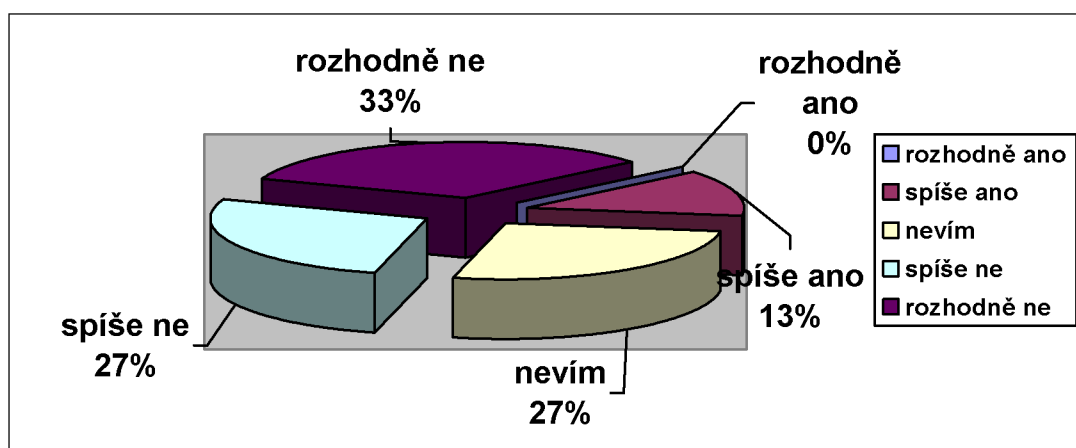
5.3 Pohled policistů na délku trvání 6-ti měsíční ZOP

Hypotéza č. 3

Více než polovina respondentů považuje délku 6 měsíční ZOP za nedostatečnou

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
0	2	4	4	5

Tab. 8: Počty absolventů 6-ti měsíční ZOP považujících tuto délku studia za nedostatečnou

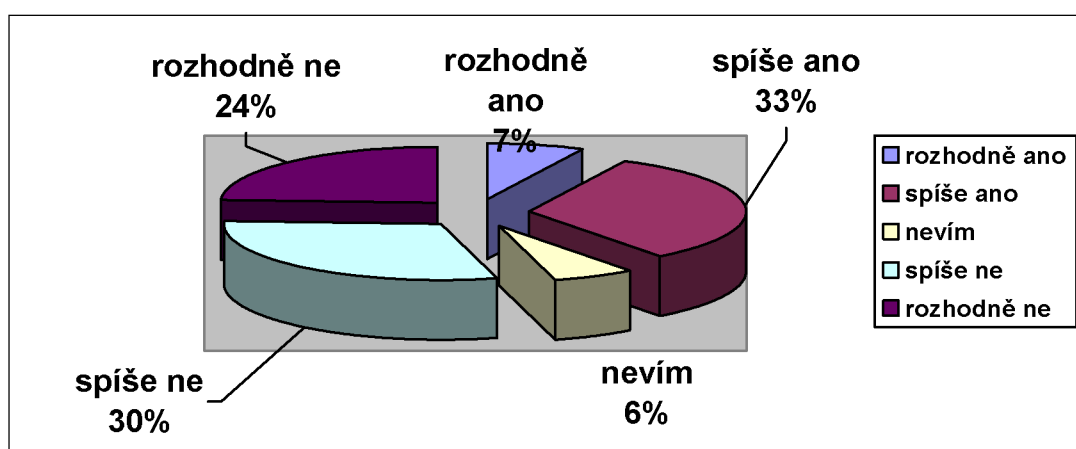
Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Z celkového počtu 99 respondentů bylo celkem 15 policistů absolventů šesti měsíční odborné přípravy. Z uvedeného počtu absolventů 6-ti měsíční základní odborné přípravy uvedlo celkem 60 % respondentů, že považují délku 6-ti měsíční základní odborné přípravy za nedostatečnou, přičemž 27 % respondentů uvedlo spíše ne, a 33 % respondentů uvedlo rozhodně ne. Za rozhodující lze považovat, že absolventi této formy šesti měsíční odborné přípravy jsou již zařazeni ve výkonných základních útvarech Policie ČR, kde mohou dle popisu náplně pracovního místa, pro 3 a 4 platovou třídu vykonávat některé činnosti, které nejsou předmětem vzdělávacího programu pro uvedený druh studia. Příkladem může být ohledání místa činu, které u méně závažné trestné činnosti, a to převážně kvalifikované jako přestupek, tuto policisté v mnoha případech z praxe vykonávají.

Dále bylo provedeno vyhodnocení názorů absolventů všech ostatních typů základní odborné přípravy, jak se sami dívají na dostatečnost délky 6-ti měsíční odborné přípravy.

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
6	27	5	25	20

Tab. 9: Názory respondentů jiné formy ZOP na 6-ti měsíční základní odbornou přípravu

Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Z počtu 83 respondentů, absolventů jiné formy základní odborné přípravy uvedlo celkem 54 % respondentů, že délku 6-ti měsíční odborné přípravy považují za nedostatečnou. Jedná se o subjektivní názor studentů, kteří uvedenou formu studia neabsolvovali, ale na základě svých zkušeností z jiných forem základní odborné přípravy se srovnáním s praxí vyjádřili v dotazníku svůj názor.

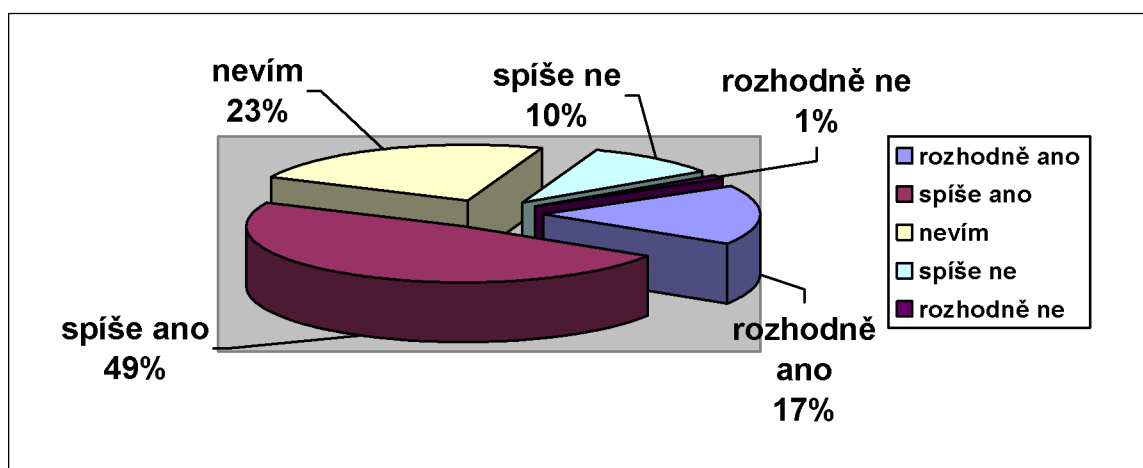
5.4 Pohled policistů na výuku formou kombinovaných zaměstnání

Hypotéza č. 4

Méně než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání.

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
17	47	23	10	1

Tab. 10: Názory respondentů na výuku formou kombinovaných zaměstnání

Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Z celkového počtu respondentů jich celkem 66 % považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání. Z čehož 17 % respondentů uvedlo rozhodně ano a 49 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Proč většina respondentů přičítá za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání je fakt, že jednotlivá zaměstnání se obsahově prolínají a svým vzájemným propojením tvoří k celkovému pochopení probíraného tématu optimální cestu.

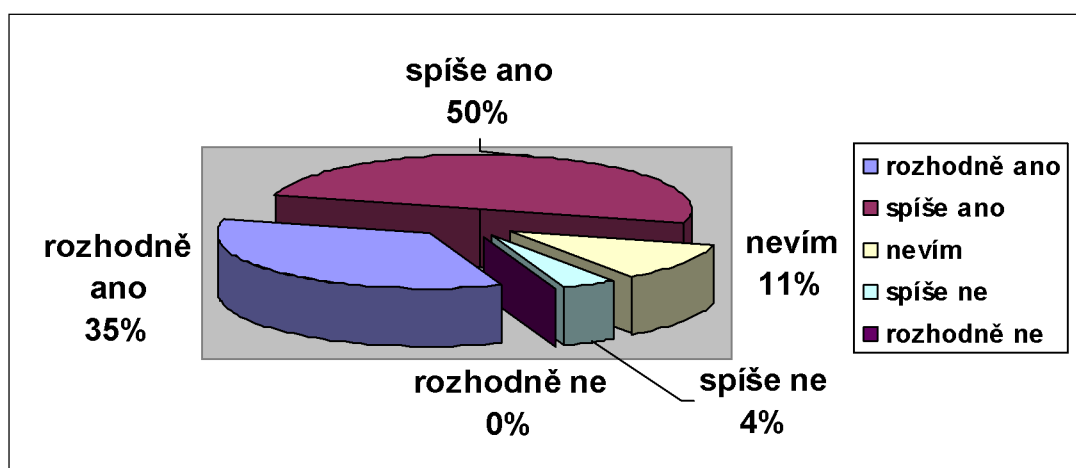
5.5 Pohled policistů na výuku formou modelových situací

Hypotéza č. 5

Více než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou modelových situací.

rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
34	49	11	4	0

Tab. 10: Názory respondentů na výuku formou kombinovaných zaměstnání

Graf 10: Procentuální rozdělení policistů zkoumaného vzorku

Z celkového počtu respondentů jich celkem 85 % považuje za přínosnou výuku formou modelových zaměstnání. Z čehož 35 % respondentů uvedlo rozhodně ano a 50 % respondentů uvedlo spíše ano. Jeden z oslovených respondentů žádnou z forem základní odborné přípravy doposud neabsolvoval, a proto se ankety nezúčastnil. Proč většina respondentů přičítá za přínosnou výuku formou modelových situací, lze přičíst didaktické zkušenosti z Komenského škola hrou.

5.6 Závěry a vyhodnocení hypotéz

Provedený výzkum přinesl následující výsledky

Hypotéza č. 1 Více než polovina respondentů považuje za handicap neabsolvování základní vojenské služby. Výzkum ukázal, že 50 policistů (51 %) ze 99 nepovažuje neabsolvování vojenské základní služby za handicap. Bez názoru bylo 15 policistů (15 %) a 34 policistů (34 %) uvedlo, že neabsolvování vojenské základní služby považují za handicap. Výsledek nepotvrdil hypotézu č. 1.

Hypotéza č. 2 Většina respondentů považuje materiální zabezpečení za dostatečné. Ze sledovaného vzorku 99 policistů jeden z respondentů nebyl doposud absolventem z žádné forem základní odborné přípravy, a proto nebyl do ankety zahrnut. Ze stávajících 98 respondentů, 73 policistů (78 %) považuje materiální vybavení za dostatečné. Výsledek potvrdil hypotézu č. 2.

Hypotéza č. 3 Více než polovina respondentů považuje délku 6 měsíční ZOP za nedostatečnou. Ze sledovaného vzorku 99 policistů jeden z respondentů nebyl doposud absolventem z žádné z forem základní odborné přípravy, a proto nebyl do ankety zahrnut. Ze stávajících 98 policistů je celkem 15 absolventů 6 měsíční základní odborné přípravy. Z těchto 15 policistů celkem 9 respondentů (60 %) považuje tuto délku studia za nedostatečnou. Zajímavým zjištěním byl názor stávajících 83 absolventů jiné formy základní odborné přípravy. Z uvedeného počtu policistů jich celkem 45, (54 %) uvedlo, že rovněž považuje tuto délku studia za nedostatečnou. Výsledek v obou případech potvrdil hypotézu č. 3.

Hypotéza č. 4 Méně než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání. Ze sledovaného vzorku 99 policistů jeden z respondentů nebyl doposud absolventem z žádné z forem základní odborné přípravy, a proto nebyl do ankety zahrnut. Celkem tedy 64 policistů (66 %) považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání. Výsledek nepotvrdil hypotézu č. 4.

Hypotéza č. 5 Více než polovina respondentů považuje za přínosnou výuku formou modelových situací. Ze sledovaného vzorku 99 policistů jeden z respondentů nebyl doposud absolventem z žádné z forem základní odborné přípravy, a proto nebyl do ankety zahrnut. Celkem tedy 83 policistů (85 %) považuje za přínosnou výuku formou kombinovaných zaměstnání. Výsledek potvrdil hypotézu č. 5.

Závěr

V posledních letech nastala velké generační obměna v řadách Policie České republiky, která si vyžádala akutní vyškolení a vycvičení nově nastupujících policistů, kteří mají zastávat, byť z počátku na základních funkcích, přesto odpovědná pracovní místa, která jsou do profesního zaměření v srovnáním s civilním sektorem a popisem práce či druhem vykonávaných činností neporovnatelná. Tito mladí policisté však dostávají do vítku handicap, který však nelze nahradit, a to je předávání zkušeností od služebně starších kolegů, kteří využili v plné míře účinnosti nového zákona č. 361/2003 Sb., Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů a odcházejí ze služebního poměru policisty z různých důvodů na zasloužený výsluhový příspěvek.

Tuto obtížně nahraditelnou ztrátu zkušených policistů je těžké nahradit, ale bezpečnost obyvatel, ochrana jejich života, zdraví a majetku si vyžaduje okamžité řešení k doplnění chybějícího stavu policistů, a to zejména na již zmiňovaných základních útvech Policie ČR.

Uvedený stav bezpečnostního sboru postihuje ve všech mírách i policejní školství, jelikož kromě generační obměny učitelů a lektorů zde dochází rovněž k tlaku na umístění co největšího počtu nově nastupujících policistů do základního vzdělávacího kurzu, který zabezpečuje základní odborná příprava. Její absolvování je jednou z podmínek k získání odborného požadavku podle § 19, citovaného zákona č. 361/2003., Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Během dvou let dochází několikrát ke změně a úpravě základní odborné přípravy, a to hlavně její délkou a obsahem studia, kdy ze standardního 12 měsíčního studia základní odborné přípravy dochází k její úpravě na 9 měsíců. V konečné fázi je základní odborná příprava snížena obsahem a délkou na 6 měsíců.

Cílem mé práce bylo předložit jak náhled na vznik bezpečnostního sboru České republiky, kterým je Policie ČR, ale hlavně popsat současný systém a strukturu základního resortního vzdělávání, které zajišťuje základní odborná příprava policistů. Zda při studiu byly vytvořeny vhodné podmínky a samotný

obsah a forma studia byly pro absolventy přínosné, bylo řešeno v praktické části mé práce, která se zaměřila na samotné policisty zařazené na základních útvarech Policie ČR. Zde bylo mým cílem ověřit nebo vyvrátit hypotézy výzkumu, který se týkal právě postoje policistů zařazených na těchto základních útvarech Policie ČR.

Cíl výzkumu byl splněn proto, že nepotvrdil hypotézu č. 1 a 4, a dále stanovené hypotézy 2, 3, 5 potvrdil. Sledovaný vzorek nám ukázal, že policisté mají zájem o základní resortní vzdělávání a hodnotí jako přínosné kombinovaná zaměstnání a zaměstnání realizovaná formou modelových situací. Rovněž tak materiální zabezpečení při studiu považují za dostatečné. K délce studia rovněž policisté ze zkoumaného vzorku uvedli, že nepovažují délku 6-ti měsíční základní odborné přípravy za dostatečnou, a proto je potřeba věnovat této formě výuky dostatečnou pozornost.

Výsledky výzkumu nás nutí k zamyšlení jakým směrem se má dále ubírat co do obsahu a forem výuku, včetně délky, program základní odborné přípravy, a to na základě výzkumu právě u těch policistů, kteří jsou základním článkem výstavby plně profesionálního policejního sboru a kteří již mají určité zkušenosti z výkonu policejních činností.

Resumé

Předkládaná diplomová práce se zabývá podmínkami a obsahem studia v základní odborné přípravě policistů. Snahou bylo nastínění jak se samotní policisté na základě zkušeností z praxe dívají na některou z forem základní odborné přípravy.

Práce tvoří dvě části – teoretickou a praktickou.

V teoretické části diplomové práce jsem nastínil vznik a vývoj Policie ČR a dále jsem se zaměřil na samotnou strukturu a systém policejního školství v aplikaci na základní odbornou přípravu policistů, jako úvod do profesního vzdělávání.

V praktické části jsem se věnoval výzkumné sondě, která měla potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy k problematice základní odborné přípravy. Sledovaný výzkum jasně ukazuje, jaký požadavek mají policisté na základní odbornou přípravu, a to co do její délky, obsahu a forem jejího studia.

Resume

The submitted dissertation deals with the conditions and content of studies in the basic professional training of policeman. The objective was to outline how policemen view various forms of basic professional training based on their experience from practice.

The dissertation is made up of two parts – theoretical and practical.

In the theoretical part of the dissertation I have outlined the inception and development of the Police of Czech Republic and then I have focused on the structure and system of the police education system in the application of basic professional training of policemen as an introduction to a professional education.

In the practical part I have conducted an investigation which should prove or disprove the established hypotheses on the issues of basic professional training. The investigation clearly highlights the demands policemen have on their basic professional training and the length, content and form of study.

Seznam použité literatury

MACEK, P., UHLÍŘ L. *Dějiny policie a četnictva II.* Praha: Police history, P.O.BOX 104, 1999. 230s. ISBN 80-902670-0-9

SPEYCHAL, R. & kolektiv, *Stráž Obrany Státu.* Praha: MV&H s.r.o. 2002. 58s
ISBN 80-238-8328-3

VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing služeb efektivně a moderně.* Praha: Grada, 2008.
231s. ISBN 978-80-247-2721-9

KOTLER, P., KELLER., L., K. *Marketing a management.* Praha: Grada, 2007.
788s. ISBN 978-80-247-1359-5

MUŽÍK, J. *Marketing ve vzdělávání dospělých.* DAHA, 1998. 55s. ISBN 80-902232-2-2

MUŽÍK, J. *Management ve vzdělávání dospělých.* Praha: Eurolex Bohemia, 2000. 107s. ISBN 80-86432-00-9

JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing školy.* Liberec, 2000. 54s. ISBN 80-7083-460-9

Katalogy a brožury

Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008

Rámcový vzdělávací program ZOP. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008. 34s

Školní vzdělávací program ZOP. Brno: VPŠ MV v Brně, 2008. 98s

Elektronické zdroje

Gotiskův web - historie sboru národní bezpečnosti. [online] URL: <<http://www.gotisek.estranky.cz/clanky/snb/historie-sboru-narodni-bezpecnosti>>. [cit. 2009-11.15]

Policie České republiky - podmínky k přijetí do lučebního poměru [online] URL: <<http://www.policie.cz/clanek/podminky-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>>. [cit. 2009-12.12]

Ministerstvo vnitra ČR - odbor vzdělávání a správy policejního školství. [online] URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/system-policejního-vzdelavani.aspx>>. [cit. 2009-12.23]

Ministerstvo vnitra ČR - archiv- červen 2008 POLICISTA 10/2000. [online] URL: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/policista/2000/0010/tabu.html>>. [cit. 2009-12.10]

Policie České republiky OŘ Olomouc – Historie četnictva a policie. [online] URL : <<http://www.izsol.cz/policie/archiv/utvary/lutin/cetnictvo/index.html>>. [cit. 2010-01.10]

Ostatní zdroje

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Příloha 1

Průzkum

Cíl:

Porovnání údajů o obsahu a podmínkách studia v základní šestiměsíční odborné přípravě s jinými základními vzdělávacími programy a vyhodnocení zkušeností absolventů ZOP s požadavky praxe na základních útvarech.

Pokyny k vyplnění:

Dotazník je anonymní. V oddílech A, B, C a D křížkem označte možnost, která nejvíce vyjadřuje váš názor. U každé otázky zatrhněte či zodpovězte vždy pouze jednu možnost.

A

1	Věk	18 - 25	26 - 39	40 - 50	nad 50

2	Délka služby/praxe	do 3 let	do 5 let	do 10 let	nad 10 let

3	Délka základní odborné přípravy na SPŠ/VPŠ	6 měsíců	9 měsíců	12 měsíců	jiná	neabsolvoval

4	Zastávaná funkce	řídící	řízená

B	Individuální předpoklady	ano	ne
5	Považujete za nedostatek neabsolvování základní vojenské služby před nástupem k PČR ?		
6	Věnoval jste se před nástupem k PČR střelbě?		
7	Věnoval jste se před nástupem k PČR bojovým sportům?		
8	Absolvoval jste čtyřleté maturitní studium na střední policejní škole nebo jiné střední škole zaměřené na ochranu osob a majetku?		
9	Pracoval jste před nástupem k PČR u jiného bezpečnostního sboru ?		
10	Je nebo byl někdo ve vaší rodině ve služebním poměru u PČR?		

C	Studijní podmínky	rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
11	Byl jste při studiu dostatečně materiálně vybaven?					
12	Byly učebny dostatečně vybaveny potřebnou technikou?					
13	Byla podle vás dostatečně využívána didakt. technika?					
14	Byly pro vás učební texty srozumitelné a využíval jste je?					
15	Poskytovali vám učitelé na požádání konzultace?					
16	Je systém hodnocení <i>splnil – nesplnil</i> dostatečně motivující?					
D	Obsah a organizace studia	rozhodně ano	spíše ano	nevím	spíše ne	rozhodně ne
17	Myslíte si, že obsah studia odpovídal požadavkům výkonu?					
18	Byla podle vás přínosná kombinovaná zaměstnání?					
19	Byla pro vás přínosná výuka formou modelových situací?					
20	Byla při hodnocení poskytována zpětná vazba?					
21	Domníváte se, že délka studia 6 měsíční ZOP odpovídá požadavkům praxe?					

Dotazník k problematice vzdělávání policistů v rámci základní odborné přípravy

Příloha 2

Fotografie četníka z 30 let

Příloha 3

Fotografie státního uniformovaného policisty z 30 let